

vergadering **4**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 1 oktober 2014

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
BOODSCHAPPEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
MOTIE'S VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken en voorstel tot aanvulling van de agenda	4
ACTUELE VRAAG van de heer Wouter Vanbesien tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de mogelijke schadeclaim van het bouwconsortium Noriant in het Oosterweeldossier als prioriteit voor de Vlaamse Regering	6
ACTUELE VRAAG van de heer Chris Janssens tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van Vlaamse Syriëstrijders en het moslimextremisme in het algemeen door de Vlaamse Regering	
ACTUELE VRAAG van de heer Ward Kennes tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het aanbod professionele hulpverlening in het kader van de radicalisering van moslimjongeren	
ACTUELE VRAAG van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van de zogenaamde Syriëstrijders en het moslimextremisme in het algemeen	9
ACTUELE VRAAG van mevrouw Caroline Gennez tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de nood aan duidelijkheid betreffende de inschrijvingsgelden in het hoger onderwijs	15
ACTUELE VRAAG van de heer Koen Daniëls tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het voorstel om leerkrachten in het secundair onderwijs een uur extra te laten lesgeven voor hetzelfde loon	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het voorstel om leerkrachten in het secundair onderwijs een uur extra te laten lesgeven voor hetzelfde loon	
ACTUELE VRAAG van de heer Jo De Ro tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mogelijke gevolgen van de besparingsmaatregelen in het secundair voor de instroom van jonge leerkrachten	19
ACTUELE VRAAG van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de beslissing van E.ON om niet langer te investeren in de ombouw van de steenkoolcentrale van Langerlo/Genk tot biomassacentrale	24

ACTUELE VRAAG van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gevaar voor versnippering bij de nakende regionalisering van de rijopleiding	
ACTUELE VRAAG van de heer Paul Van Miert tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de organisatie van de rijopleiding na de overheveling naar de gewesten in het kader van de zesde staatshervorming	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de overdracht van de bevoegdheid inzake de rijopleiding naar de gewesten	26
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het behalen van de milieudoelstellingen versus de besparingen bij het openbaar vervoer, in het licht van de toegenomen ecologische voetafdruk van de Belgen	29
ACTUELE VRAAG van de heer Lorin Parys tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de ondersteuning van slachtoffers van gedwongen adopties tijdens de jaren 1970	32
ACTUELE VRAAG van de heer Rik Daems tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de week van de bedrijfsoverdracht	35
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het opstarten van de procedure bij de arbitragecommissie door de VRT tegen de geplande besparingen bij de openbare omroep	39
OPROEP TOT KANDIDAATSTELLING voor de Vlaamse Toezichtcommissie voor het Elektronische Bestuurlijke Gegevensverkeer Bespreking en stemming	42
MOTIE van de dames Elisabeth Meuleman en Elke Van den Brandt tot onderzoek door het Rekenhof naar de financiering van het hoger onderwijs – 107 (2014-2015) – Nr. 1	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	43
MEDEDELINGEN VAN DE VOORZITTER	45
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	45

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Jan Durnez, Johan Verstreken: ambtsverplichtingen;

Peter Wouters: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Barbara Bonte, Jos Lantmeeters, Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familie-verplichtingen;

Freya Saeys: gezondheidsredenen;

An Moerenhout: zwangerschapsverlof.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 22 september 2014 deelt de voorzitter van het Parlement der Deutschsprachigen Gemeinschaft mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 24 september 2014 deelt de voorzitter van het Parlement wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 25 september 2014 deelt de voorzitter van het Parlement de la Communauté française mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 60/2)

MOTIES VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken en voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer John Crombez bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Voorzitter, bij motie van orde en in het algemeen voor de parlementaire werkzaamheden wil ik zeggen dat wij naar aanleiding van de eerste actuele vraag in het Bureau een discussie hebben gevoerd over een actuele interpellatie rond hetzelfde onderwerp. Of het nu Oosterweel of Noriant heet, doet er niet veel toe. We hebben toen ook uitgelegd waarom het actueel was.

Ik stel vast dat de omzetting naar de vraag om uitleg – die ik nog begreep in het Bureau, namelijk omdat het naar aanleiding van een verklaring van een parlementslid was en niet van de regering – ertoe heeft geleid dat er een actuele vraag staat, maar dat die vraag om uitleg hier niet bij staat.

Ik wil vragen – en dat is dan ook een aanvulling van de agenda – dat we voor het parlementair debat proberen niet te strikt te interpreteren dat het over iets anders gaat. Dat is een zeer subjectieve interpretatie. De discussie op het Bureau was zeer duidelijk. Ik vraag u om die vraag om uitleg toe te voegen aan de actuele vraag. Dat lijkt mij de logica zelf.

Een goed punt voor de werkzaamheden en – zoals dat zo mooi heet in het reglement – de opheldering over de stand van zaken: ik vind het positief dat de minister-president heeft aangegeven dat er beter sneller duidelijkheid wordt gegeven over de cijfers. We hebben ook gezien dat de minister van Cultuur morgen al meteen een gedachtewisseling start over de mogelijke besparingen. Ik kan alleen maar vragen dat de rest van de regering zijn voorbeeld en de oproep van de minister-president volgt om snel naar het parlement te komen met een opheldering over de stand van zaken rond de besparingen.

De voorzitter: Mijnheer Crombez, ik heb begrip voor uw opmerking. Ik stel voor dat u daarmee persoonlijk naar mij komt op mijn kantoor. U bent altijd welkom. Ik ga in dit parlement namelijk geen discussie aan over het al dan niet toelaten van actuele vragen. Ik doe dat niet meer. Ik heb dat in het verleden wel gedaan, maar wat gebeurt er dan? Dan begint iedereen zich te moeien in het debat. Ik doe dat dus niet meer.

Ik heb de bevoegdheid te beoordelen of een vraag al dan niet wordt geagendeerd. Wat de vraag van de heer Vanbesien betreft, werd heel duidelijk de afspraak gemaakt dat die vraag uitsluitend en alleen over Noriant gaat en niet over enig ander onderwerp dat verband houdt met Oosterweel.

U bent dus altijd welkom, maar hier ga ik de discussie niet aan.

Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, bij motie van orde had ik graag de motie van de dames Elisabeth Meuleman en Elke Van Den Brandt tot onderzoek door het Rekenhof naar de financiering van het hoger onderwijs bij hoogdringendheid toegevoegd aan de agenda.

De voorzitter: U vraag dus om die motie toe te voegen aan de agenda. Daarover zullen we in de loop van de vergadering beslissen.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, de heer Crombez beweert dat de minister besprekingen opstart in de commissie. Volgens mijn gegevens neemt de voorzitter van die commissie een initiatief en niet de minister. De minister gaat in op de vraag van de voorzitter van de commissie. *(Opmerkingen van de heer Marius Meremans)*

De voorzitter: De regeling der werkzaamheden gebeurt in de commissie, niet in de plenaire vergadering. De commissie komt morgenvoormiddag samen. Het

debat over de regeling der werkzaamheden moet daar dan maar worden gevoerd. Het lijkt mij logisch dat u dat in de regeling der werkzaamheden doet.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Voorzitter, ik ben het eens met de heer Tommelein. Het omgekeerde zou vreemd zijn. Het is niet nodig om daarover een discussie te voeren. De minister heeft toegezegd om een gedachtewisseling te hebben over zijn besparingen. Dat is mijn punt. Het zou zeer goed zijn indien de andere ministers ingaan op de oproep van de minister-president en dat ook zo snel mogelijk doen.

We moeten geen discussie voeren voor een actuele vraag. Ik kan alleen maar vragen – en ik zal met plezier naar uw bureau komen – dat het parlementair debat in de plenaire vergadering niet eng wordt beperkt. Dat was ook uw eigen oproep. Aangezien we een actuele interpellatie hadden ingediend, was het perfect mogelijk om die vraag om uitleg mee te nemen, omdat het over hetzelfde onderwerp gaat, namelijk signalen vanuit de meerderheid die twijfels en vragen doen rijzen over wat er met Oosterweel zal gebeuren. Dat is het voorwerp van beide vragen.

Ik kan alleen maar een oproep doen, want ik behoor tot de oppositie, niet de meerderheid. U kunt beslissen. Ik kan u dus alleen maar vriendelijk vragen om het debat niet in te perken. U vindt dat zelf ook belangrijk.

De voorzitter: Gedurende de vijf jaar dat ik voorzitter was, heb ik nooit een wijziging aangebracht aan het agendapunt betreffende de door mij goedgekeurde actuele vragen. (*Opmerkingen*)

Aanvullingen wel, dat is evident. Aan de actuele vragen zelf heb ik niets gewijzigd.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Wouter Vanbesien tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de mogelijke schadeclaim van het bouwconsortium Noriant in het Oosterweeldossier als prioriteit voor de Vlaamse Regering

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Voorzitter, minister-president, collega's, u hebt deze week uw eerste echt inhoudelijke stellingname gerealiseerd: over Oosterweel.

De voorzitter: Mijnheer Vanbesien, voor de duidelijkheid: ik heb iedereen gemeld dat actuele vragen zonder behulp van papieren worden gesteld. Dat geldt zowel voor de volksvertegenwoordigers als voor de regeringsleden.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Ik zie daar bij de minister-president toch een papier liggen.

De voorzitter: Ik pas gewoon het reglement toe. Het debat is veel pittiger wanneer men zonder papieren spreekt.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): U deed een eerste inhoudelijke uitspraak over Oosterweel op Actua-TV. U zei niet dat de prioriteit de oplossing van de files in Antwerpen is. Evenmin zei u dat de prioriteit de verbetering van de luchtkwaliteit of de ruimtewinst dankzij een overkapping van de ring is, maar wel

dat de prioriteit het bouwbedrijf Noriant is. Op zich is het een goede zaak dat u dat dossier naar u toetrekt. Ik herinner eraan dat in 2009 een contract werd afgesloten met Noriant. Het betreft een voorakkoord waarbij Noriant werd opgedragen Oosterweel – toen nog met de Lange Wapper – te bouwen. Daar eigent Noriant zich het recht toe om – ook al meermaals publiek – een schadevergoeding van de Vlaamse overheid te eisen als het consortium niet ten minste een gedeelte van Oosterweel zou mogen bouwen. Dat is een bron van veel kwaad, want de reden waarom de Vlaamse Regering voortdurend het eigen tracé van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) laat voorgaan op de gezondheid van de Antwerpenaars en betere oplossingen voor de mobiliteitsproblemen in en rond Antwerpen.

Op zich is het goed dat u probeert om de strop die Noriant ons rond de nek hangt, weg te nemen. U wilt er een prioriteit van maken. Mijn vraag is daarom erg eenvoudig: hoe wilt u dat aanpakken? Welke denksporen hebt u daarvoor in gedachten? Hoe wilt u die molensteen rond onze nek wegnemen, zodat er in alle openheid een debat over een goede toekomst voor de mobiliteit in en rond Antwerpen kan worden gevoerd?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, mijnheer Vanbesien, ik betreur het een beetje dat u valt over de term 'Noriant'. Het gaat, zoals ook de heer Crombez zei, over het Oosterweeldossier. Het zal u niet verbazen dat dit dossier een prioriteit van deze Vlaamse Regering is. Dat staat ook zo in het regeerakkoord: wij willen zoeken naar een oplossing voor dit dossier. Op zeer korte termijn worden stappen gezet. BAM zal op zeer korte termijn gesprekken voeren met het Directoraat-generaal Interne markt en de Europese Commissie alle gevraagde verduidelijkingen verstrekken. Na dat gesprek zal BAM zo snel mogelijk een beslissing nemen over de gunningsprocedure.

Ik heb het examen van mevrouw Thyssen niet gevolgd, maar na de aanstelling van de eurocommissaris bevoegd voor Eurostat willen wij zo snel mogelijk een debat aangaan met de Europese Unie over de toepassing van het ESR-rekeningstelsel, meer bepaald over ESR 10. Wij vinden het onlogisch dat in één keer de uitgaven voor zulke grote infrastructuurwerken in de begroting moeten worden ingeschreven. De Vlaamse Regering heeft beslist om ongeacht de uitkomst van dit gesprek over ESR dit dossier aan te pakken.

Dan was er uw vraag over mogelijke schadeclaims en de verhouding met Noriant. U hebt die nu blijkbaar niet meer herhaald, tenzij ik me vergis. Dat is natuurlijk nu niet aan de orde. Ik wil dat we nu alle mogelijke stappen zetten in dit dossier om vooruit te gaan, dat we snel klaarheid hebben. We zullen problemen aanpakken wanneer ze rijzen.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Het probleem rijst natuurlijk al lang. Ik heb naar Actua-TV gekeken, en het ging wel degelijk over een heel specifieke vraag over wat u gaat doen met de schadeclaims van Noriant. Op die vraag heb u geantwoord dat dit een prioriteit is voor de Vlaamse Regering. Dat zou het ook moeten zijn. U zegt het probleem te zullen oplossen wanneer het rijst. Wel, het rijst vandaag. Uw overeenkomst met Noriant is in dit dossier een blok aan het been. Het zorgt ervoor dat het gezichtsveld van de Vlaamse Regering eigenlijk veel te smal, te beperkt is, dat ze enkel en alleen een agenda heeft die erop neerkomt dat men dat BAM-tracé moet realiseren, omdat men anders schadeclaims zal krijgen. Voor wie het niet zou weten, op dit moment is de bouwaanvraag voor het Lange Wapperviaduct nog altijd hangende. De Vlaamse overheid heeft dus nog altijd níet gezegd dat ze dat niet zal doen. Er is nog altijd

niet geantwoord op de meer dan 11.000 bezwaarschriften die tegen die Lange Wapper zijn ingediend in 2009.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Voorzitter, geachte leden, eerst en vooral ben ik verheugd over het antwoord van de minister-president dat er op zeer korte termijn een antwoord zal komen op het eerste vraagstuk voor het Europese niveau. Het is nieuw dat, zelfs als er niets op papier staat, of zelfs als het antwoord van Europa nog ruimte voor twijfel laat, dan het doek zal vallen, dat men zal doorgaan. Het is echt wel op korte termijn dat die Vlaamse Regering daarover zal beslissen.

Belangrijker is echter het andere debat. Ik stel met genoeg vast dat de Vlaamse Regering opnieuw bevestigt dat Oosterweel zal worden gerealiseerd én gefinancierd, zelfs als er een probleem qua ESR-neutraliteit is, zij het dat men zal proberen Europa te overtuigen. Stop dus met dromen. Stop met manieren te zoeken om het project onderuit te halen. Wat we gaan doen, is een oplossing zoeken voor de Antwerpse files, op de best mogelijke manier. We zoeken ook naar manieren om het traject te verbeteren voor de leefbaarheid, en we gaan daar sowieso mee door.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Mevrouw Yasmine Kherbache (sp.a): Minister-president, ik hoor u opnieuw zeggen dat u, om het mobiliteitsprobleem in Antwerpen aan te pakken, opnieuw het gesprek zult aangaan met Europa. Ik ben het met u eens dat de Europese begrotingsregels grote infrastructuurwerken vrijwel onmogelijk maken, maar dat verhindert u niet om het dringende fileprobleem nu al meteen aan te pakken. Er liggen voorstellen op tafel, bijvoorbeeld om het vrachtverkeer van de ring te halen. U kunt 8000 vrachtwagens per dag van de ring halen. Dat is een voorstel van het Havenbedrijf. Dat zal u vrijwel niets kosten. Dat is dus budgettair haalbaar. Het invoeren van de trajectcontrole voor vrachtwagens is sowieso gepland. De vraag rijst dan waarom u altijd redenen gebruikt om onmiddellijke oplossingen voor u uit te schuiven. Idem dito wat de overkapping van de ring betreft. In het regeerakkoord staat dat u het wilt onderzoeken. Het is het uitgelezen moment om nu duidelijk te maken dat dit kan worden verankerd in de procedures, dat u daar werk van wilt maken.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Kherbache, we voeren de beslissing uit die we samen hebben genomen in de vorige regering. Ik refereer aan het dubbelbesluit. We hebben samen dat traject afgelegd. Deze regering gaat daarmee door.

Daarmee kom ik tot het cruciale punt, collega's. Dit is een uiterst belangrijk dossier, niet alleen voor de mobiliteitsknoop in Antwerpen, niet alleen voor de Antwerpse economie, maar voor de mobiliteit in heel Vlaanderen, voor de economie van heel Vlaanderen. Mijnheer Vanbesien, u bent sterk bekommerd om de kmo's. Wel, ik kan u zeggen dat men overal in Vlaanderen een oplossing vraagt voor dit dossier. U zegt dat het probleem nu al rijst. U gewaagt van een overeenkomst. U weet dat wij in een gunningsprocedure zitten, dat er geen contract is gesloten, dus elk woord is belangrijk. U onderbouwt uw stelling met uw wensen, die u voor waarheid neemt.

We zoeken een oplossing voor de lopende gunningsprocedure. BAM zal op erg korte termijn contact opnemen met de DG Interne Markt. We zullen alle verduidelijkingen geven die gevraagd worden door de Europese Unie. Ik vind het als jurist noodzakelijk dat we alle mogelijke stappen in dat dossier zetten. Na dat gesprek zal er op heel korte termijn een beslissing worden genomen.

Het ESR-probleem is een ander en algemeen probleem van infrastructuurwerken in de Europese Unie en ook voor lokale besturen. We zullen ook dat gesprek aangaan. Wat de uitkomst ook zal zijn, we zullen ons daar niet door laten tegenhouden.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Ik trek drie conclusies. Ten eerste wordt de paraplu van Europa weer eens opengetrokken, terwijl we heel goed weten dat wat de gunningsprocedure betreft er niet zomaar iets aan Noriant zal kunnen worden gegeven. Ten tweede is er is wel al een voorakkoord, een design sign-off. De Vlaamse overheid heeft in het verleden al toegegeven dat er mogelijks schadeclaims van honderden miljoenen in de lucht hangen. U vindt dat een probleem dat zich niet stelt, ik vind dit een probleem dat zich wel stelt. Ten derde, als u snel iets wilt doen aan de bezorgdheden van de kmo's voor betere mobiliteit en minder files, neem dan maatregelen die nu al kunnen zoals onder meer een beter gebruik van de Liefkenshoektunnel door de tol af te schaffen en vrachtwagens er verplicht door te laten rijden.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Chris Janssens tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van Vlaamse Syriëstrijders en het moslimextremisme in het algemeen door de Vlaamse Regering

ACTUELE VRAAG van de heer Ward Kennes tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het aanbod professionele hulpverlening in het kader van de radicalisering van moslimjongeren

ACTUELE VRAAG van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van de zogenaamde Syriëstrijders en het moslimextremisme in het algemeen

De voorzitter: Minister Homans is verontschuldigd wegens ziekte. Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, "Mijn zoon heeft recht op een sociale woning", stond er onlangs in Het Laatste Nieuws. Aan het woord was de vader van een teruggekeerde Syriëstrijder die deel uitmaakte van een groep die samenwerkte met een Syrische Al Qaida-afdeling. Hij was trouwens geen mietje, maar een spil in het terreurnetwerk. Plots komt hij terug naar Vlaanderen en krijgt deze terrorist een sociale woning toegewezen. Volgens het kabinet van minister Homans was dat trouwens geen enkel probleem, en dat terwijl er meer dan 90.000 mensen op een wachtlijst staan voor een sociale woning.

De voorbije maanden is er trouwens heel wat heisa geweest over de aanpak van Syriëstrijders in ons land en in Vlaanderen. Heel wat steden hebben Syriëstrijders uit het bevolkingsregister geschrapt. Het parket speurt naar Syriëstrijders die in ons land nog onterecht een werkloosheidsuitkering krijgen. Dat zijn allemaal terechte acties. Voor het Vlaams Belang kan de strijd tegen de Syriëstrijders en het moslimextremisme in het algemeen niet hard genoeg worden gevoerd. Net die lakse aanpak van het moslimextremisme heeft ervoor gezorgd dat er intussen meer dan 350 jihadisten vanuit ons land naar Syrië en Irak zijn getrokken. Het is nog niet zo lang geleden dat Fouad Belkacem en Sharia4Belgium bestempeld

werden als een groepje ongevaarlijke carnavalsgekken, en dat ondanks de vele waarschuwingen ter zake van het Vlaams Belang.

Minister-president, vanuit de Vlaamse Regering bleef het stil. Wat is het standpunt van uw regering in deze? Welke initiatieven heeft u reeds genomen of zult u nemen in verband met de Syriëstrijders in het algemeen en het moslimextremisme in het bijzonder?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister-president, dames en heren, de situatie is sinds vorig jaar, toen er een motie werd goedgekeurd in november, alleen maar erger geworden. De gewelddaden waarover wordt gerapporteerd, nemen toe en het conflict wordt internationaler. Het dramatische is dat desondanks steeds meer jongeren uit Europa vertrekken naar Syrië en Irak. Vorig jaar is er een motie goedgekeurd waarin een hele lijst met vragen aan de Vlaamse Regering werd overgemaakt, onder meer op vlak van welzijn, jeugdbescherming en onderwijs. Er werd ook gevraagd contact te nemen met de moslimgemeenschap, de omgeving en de ouders van geradicaliseerde jongeren. Zit dat allemaal op schema en moet er niet een tandje worden bijgestoken?

Er is nu een proces aan de gang. Daar komen steeds meer zaken aan de oppervlakte. Niemand kan ontkennen dat we alle zeilen moeten bijzetten om de radicalisering hier aan te pakken, om aan jongeren die daardoor bekoord worden, een antwoord te bieden, om ons voor te bereiden op degenen die terugkomen, ofwel ontgoocheld, ofwel als een tikkende tijdbom. Er zijn zeer veel aspecten aan. De federale overheid heeft daar ook een plan rond en is daarmee bezig. Er zijn heel wat gemeente- en stadsbesturen die daarbij betrokken zijn. Maar het is ontegensprekelijk zo dat ook de Vlaamse Regering met haar bevoegdheden en haar administratie een belangrijke rol kan spelen.

Minister-president, zit alles wat gepland was, op schema? Loopt dat goed met die coördinatie- en expertencel? Moet er niet een tandje worden bijgestoken?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, er waart een spook door Europa. Dit keer is het het spook van het moslimextremisme en -radicalisme. We zijn intussen jammer genoeg allemaal vertrouwd met de beelden die we de voorbije twee à drie jaar over ons heen kregen van de absolute gruweldaden die plaatsvinden in Syrië en Irak.

Het is zeer bevreemdend om dan te moeten vaststellen dat daar zo veel Vlamingen en Belgen naartoe trekken – verhoudingsgewijs zelfs het meeste van alle landen. Het is zeer vreemd om dat te moeten vaststellen: mensen die in onze samenleving zijn opgegroeid, die hier een thuis hebben gehad, die nu naar daar gaan om dergelijke gruweldaden te plegen.

Er zijn twee onderscheiden manieren om daarmee om te gaan. Eerst en vooral: repressief optreden. We moeten zeer streng optreden tegen mensen die onze normen en waarden niet aanvaarden. We moeten hen duidelijk maken dat er hier geen plaats voor is. Een tweede onderdeel is dat mensen die eventueel zouden terugkomen en die gruweldaden plegen, effectief ook gestraft worden voor die gruweldaden. Dat is het repressieve deel, dat voornamelijk bij de federale overheid zit.

Maar er is ook een preventief deel, waar wij vanuit Vlaanderen ook iets kunnen doen. We kunnen op zoek gaan naar jongeren die vatbaar zijn voor radicalisering, en vervolgens op tijd ingrijpen en daar een stokje voor steken,

zodat zij niet in de fuik zwemmen en in de val trappen van de mensen die jongeren ronselen om in het Midden-Oosten te gaan vechten.

Daarnaast is er nog het lokale deel. We weten dat verschillende mensen, ook hier, daarmee bezig zijn om daar afspraken rond te maken en in te grijpen.

Minister-president, mijn vraag is loopt gelijk met die van de collega's. Op welke gebieden denkt u dat de Vlaamse overheid initiatieven kan nemen, om er preventief voor te zorgen dat jongeren niet geradicaliseerd raken?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, laten we toch alle verhoudingen in acht nemen. Ik ben het ermee eens dat we alle zeilen moeten bijzetten, maar laten we ook niet de indruk laten ontstaan dat er in dit land proportioneel veel Syrië- en Irakstrijders zijn omdat ons onderwijssysteem faalt, omdat onze welzijnssector faalt, omdat onze bijzondere jeugdhulp faalt. Dat is het niet. Er is de laatste tijd nogal wat gepubliceerd over het profiel van die mensen, en dat blijkt zeer heterogeen te zijn. Er zijn hoog- en laagopgeleiden bij, mensen met werk en mensen zonder werk, allochtonen en autochtonen. Dat is een zeer gediversifieerd, heterogeen publiek.

Ik ben het ermee eens dat in de eerste plaats tegen die mensen die de spilfiguren zijn, de opruiers, de ronselaars, moet worden opgetreden, door politie, door justitie, door veiligheid. Daar zit in eerste instantie de taak.

Betekent dat dat er geen taak is voor Vlaanderen? Betekent dat dat Vlaanderen niets doet? Absoluut niet. Ik zal het overzicht dat collega Homans mij bezorgd heeft, aan u meedelen. De diverse betrokken beleidsdomeinen nemen, boven op de algemene beleidslijnen en -maatregelen, een aantal heel specifieke maatregelen of hebben die al genomen.

Er is een samenwerkingsprotocol gesloten tussen het beleidsdomein Onderwijs en de Staatsveiligheid omtrent het uitwisselen van gegevens over geradicaliseerde jongeren. Er is informatie omtrent radicalisering die via Schooldirect verspreid wordt, met heel concrete tips voor leerkrachten. Er is een vorming over radicalisering georganiseerd voor alle leraren islamitische godsdienst in Brussel, op initiatief van de inspectie. Er zijn rondetafelgesprekken georganiseerd over dit onderwerp met lokale en centrale belanghebbenden uit Vilvoorde, Maaseik en Antwerpen.

Wat Welzijn betreft, hebben de Diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling een individueel leerproject voor radicaliserende jongeren ontwikkeld. Daarnaast is er een rol voor de ondersteuningscentra Jeugdzorg, die in het kader van het decreet hun taak opnemen, die mensen actief opvolgen waar dat nodig is en waar dat kan hulpverlening organiseren.

Het domein Integratie – ik was toen nog bevoegd – heeft in eerste instantie de coördinerende rol op zich genomen. Op 9 juli 2013 vond er in dat kader een overleg plaats met de burgemeesters van Antwerpen, Maaseik, Mechelen en Vilvoorde. Toen hebben die steden gezegd dat ze zelf expertise in huis hebben en mensen die het terrein kennen en weten wat je moet doen om die zaken aan te pakken. Ze hebben materiële steun gevraagd voor het drukken van een brochure 'Beheersen van moslimradicalisering. Een handreiking voor beleid en praktijk'. Die brochure is gedrukt en verspreid waar nodig. Ik heb er bovendien voor gezorgd dat ze elektronisch werd bezorgd aan alle betrokkenen op het lokale niveau. Er is ook in het kader van het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid een oproep gebeurd voor een aantal projecten.

Wat gaan we nu concreet doen? U kent het regeerakkoord. Er komt een Vlaams overlegplatform radicalisering. Alle relevante vakadministraties zijn daarbij betrokken. Er heeft al een eerste overleg plaatsgehad met het federale Orgaan voor de Coördinatie en de Analyse van de Dreiging (OCAD). Daar is heel veel informatie uitgewisseld. Er is ook afgesproken dat er op korte termijn een vervolgoverleg komt. Er is ook afgesproken dat er zal worden nagegaan hoe de lokale besturen daaraan kunnen deelnemen. Er is ook afgesproken dat er zoveel mogelijk ideeën, ervaringen en manieren van aanpak uitgewisseld worden. Dat is dus in uitvoering van het regeerakkoord.

We zullen ten tweede nagaan hoe we de lokale besturen nog meer kunnen ondersteunen. Ten derde is het belangrijk om hierbij af te stemmen met wat de federale overheid doet. Dat is de vorige regeerperiode niet gelukt. Als de federale overheid een aantal maatregelen neemt, dan is het belangrijk dat er coördinatie en afstemming kan gebeuren en dat de zaken gelijk sporen, en vooral dat er overleg is, want dat is in het verleden niet gebeurd.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, als het wat de Syriëstrijders betreft om een heterogene groep gaat, dan is er in elk geval een gemeenschappelijk kenmerk, namelijk de islamitische strijd van de jihad. U kunt het probleem wel ontkennen, maar daardoor zal het probleem zelf niet verdwijnen. U vernoemt een aantal gesprekken op die hebben plaatsgevonden, maar van een kordate, structurele aanpak van het probleem zie ik nog geen enkel spoor.

Sta me trouwens wat dat betreft toe om een aantal suggesties te doen. Stop nu, niet straks, maar nu onmiddellijk met het subsidiëren van een aantal obscure islamitische organisatie. Voer de controle op het islamitische thuisonderwijs op. Maak eindelijk eens werk van een echt kordaat inburgeringsbeleid. Het kan toch niet dat alleen maar inburgeringscursussen bijwonen en voldoende aanwezigheden hebben, volstaat om als voldoende ingeburgerd te worden beschouwd. En vooral: leg de jihadisten droog. Schrap alle sociale voordelen die ze hier in Vlaanderen nog krijgen. Enkel een kordaat anti-extremismebeleid zal zoden aan de dijk kunnen zetten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, ik dank u voor het overzicht van de vele maatregelen die er de afgelopen tijd zijn genomen. Ik leid daaruit af dat de Vlaamse Regering zich bewust is van het probleem en dat er nu meer gecoördineerd wordt gewerkt.

Ik vind het ook goed dat men met de federale diensten die Justitie en de Staatsveiligheid moeten beheren, samenwerkt en overlegt. Ik denk dat het een van de topprioriteiten moet zijn voor de komende jaren. Er is op gewezen dat dit probleem zich niet op korte termijn zal oplossen, niet militair of op andere manieren. Het is iets waar we de volgende jaren moeten mee leren rekening houden, ons permanent op moeten voorbereiden maar ook op reageren. Ik vind het dus positief dat er ook in het Vlaamse regeerakkoord aandacht aan wordt besteed. Ik hoop dat de Vlaamse Regering elke nieuwe suggestie die zinvol is en bijdraagt tot het aanpakken van het probleem, ter harte zal nemen.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Eerst en vooral ben ik zeer blij om van het Vlaams Belang te horen dat we nu blijkbaar een kordaat inburgeringsbeleid moeten voeren. Vorige week tijdens het debat mocht heel het inburgeringsbeleid nog op de schop om te besparen. Gisteren trouwens ook in een debat. Daar zijn we dus heel blij om.

Eerlijk gezegd is het geen gemakkelijk thema, we gaan hier geen gemakkelijke oplossing voor vinden. De mensen die ermee geconfronteerd worden, zullen dat best wel weten. Het gaat inderdaad om een zeer heterogene groep.

Maar de enige manier om het te doen slagen is inderdaad samenwerking op alle verschillende niveaus, federaal, lokaal en Vlaams, en ervoor zorgen dat de verschillende maatregelen op elkaar zijn afgestemd. Daar moeten we in de eerste plaats voor zorgen door goede uitwisseling van informatie en door te kijken naar 'best practices'. Het is inderdaad zo dat Antwerpen al een heel traject heeft afgelegd. Mensen uit het buitenland komen daar zelfs naar kijken, om ideeën op te doen voor hoe zij het moeten aanpakken.

Daarbij aansluitend mogen we Brussel niet vergeten. We hebben deze ochtend in Brussel Deze Week dankzij cijfers van Karl Vanlouwe kunnen lezen dat ongeveer de helft van de Syriëstrijders uit Brussel komt. De coördinatie tussen de lokale overheden daar staat zo ongeveer nog nergens. Ook Brussel zal vroeg of laat moeten worden betrokken. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Minister-president, u hebt in uw antwoord heel veel positieve aanzetten gegeven. U hebt ook uitgelegd wat Vlaanderen allemaal kan doen. Het is inderdaad een langdurige bedreiging die we ondervinden. Ze is heel complex en er is geen eenvoudig antwoord op. Maar Vlaanderen heeft heel veel instrumenten. U hebt ze zelf opgesomd.

Ik heb twee suggesties. Ook lokaal is er behoefte aan een zeer gecoördineerde aanpak van alle niveaus. Op 16 oktober komen de burgemeesters van Amsterdam en Rotterdam, van de grootste Nederlandse en Vlaamse steden, samen om opnieuw na te denken wat er nog meer kan gebeuren. Ik zou willen suggereren dat het platform waarover u spreekt, kan leiden tot een geïntegreerde beleidsnota van Vlaanderen, waarbij de Vlaamse Regering zegt hoe ze de verschillende instrumenten die ze heeft, goed op elkaar afstemt. Dan dient dat platform niet enkel voor informatie-uitwisseling, maar krijgt het ook daadkracht in beleidstermen. Dat kan in het verlengde liggen van het regeerakkoord en van uw Septemberverklaring.

Voorzitter, misschien moeten wij als parlement ons organiseren op een geïntegreerde benadering van de problematiek. Misschien is het een idee om in een subcommissie of binnen de commissie Algemeen Beleid wat langer stil te staan bij de vraag hoe we de verschillende instrumenten op elkaar kunnen afstemmen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, u bent begonnen met een beetje te relativeren en met te zeggen dat het probleem niet zo belangrijk is. (*Opmerkingen*)

Ook op het feit dat die sociale ongelijkheid en de uitsluiting de voedingsbodem waren, hebt u nogal relativerend geantwoord. Dat was een misplaatst, verkeerd begin van uw betoog. Het gevaar is wel degelijk zeer ernstig. Nederlands, Duits en ander onderzoek heeft zeer duidelijk aangetoond dat er een zeer sterke link is tussen sociale achterstelling en uitsluiting en moslimextremisme. Heel wat studies leggen die oorzaken bloot.

We moeten inderdaad absoluut streven naar een geïntegreerd beleid. Ik was redelijk hoopvol op het moment van uw Septemberverklaring. Toen hebt u de woorden discriminatie en racisme wel laten vallen, maar in het regeerakkoord vind ik daar zeer weinig over terug. Ik denk aan het doelgroepenbeleid op de arbeidsmarkt en aan het onderwijs. De sociale machine die het onderwijs zou moeten zijn, lijkt u los te laten, minister-president. Ik wil in de beleidsnota's toch dingen terugvinden om werk te maken van uitsluiting.

Nog één punt, het allerbelangrijkste is dat u in dialoog moet gaan...

De voorzitter: Nee, mevrouw Meuleman, de minister-president heeft het woord. Bovendien, we lezen niet van op onze plaats. Ik zie wel wie papier heeft, hoor. Ik zie dat allemaal. *(Gelach)*

Minister-president Geert Bourgeois: Laat me toe te zeggen dat ik verbaasd ben over de conclusies die enerzijds het Vlaams Belang trekt en anderzijds Groen. Ik heb het probleem niet ontkend, ik heb het probleem niet gerelativeerd. Ik heb het probleem heel scherp gesteld. Ik heb enkel gezegd dat we alle proporties in acht moeten nemen, als we kijken naar de beleidsmaatregelen die moeten worden genomen. Ik blijf erbij: het is in eerste instantie een zaak van veiligheid. Het zijn mensen die criminele daden plegen. Het zijn mensen tegen wie politie, justitie en veiligheidsdiensten moeten optreden.

Ik heb daarnaast gezegd dat Vlaanderen al veel doet en veel kan doen. Ik neem uw suggestie ook mee, mijnheer Somers. Ik heb aangetoond dat we sinds 2013 niet bij de pakken zijn blijven zitten. We hebben het initiatief genomen. Er zijn vergaderingen geweest met OCAD. Er zijn allerlei coördinerende vergaderingen. Aan de mensen op het terrein, in de onderwijswereld, in de welzijnswereld, zijn leidraden verstrekt. Er worden ervaringen en expertise uitgewisseld. Er is overleg geweest met de steden.

Er kan ongetwijfeld nog meer gebeuren en dat zijn we ook vast van plan. Het regeerakkoord is daarover heel duidelijk. Maar, mevrouw Meuleman, als u dit gaat terugbrengen tot een probleem van sociale achterstand, dan moet het land vollopen met terroristen en dat is het niet. Dit is een aberratie, dit zijn afwijkingen, dit zijn criminele daden die gesteld worden en daar moet politieel en uit het oogpunt van veiligheid tegen opgetreden worden.

Het is juist dat wij als overheid zoveel mogelijk moeten doen om die voedingsbodem weg te nemen om zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar de open samenleving zoals we die willen, waar allerlei levensbeschouwingen naast elkaar bestaan. Het is niet alleen een probleem van inburgering: er zijn autochtonen die ook in Irak en Syrië gaan strijden. Het is een complex probleem en laat het ons ook in zijn complexiteit benaderen.

Ik neem aan dat – en ik ga in op de suggestie van de heer Somers – zodra er een finalisering is omtrent de uitvoering van het regeerakkoord – en dat zal heel snel gaan, heeft men mij op het kabinet van minister Homans verzekerd –, er uiteraard tekst en uitleg in het parlement zal worden gegeven. Het zal aan het parlement zijn om te oordelen over de manier waarop we daarmee omgaan. *(Applaus van de meerderheid)*

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, ik ben het eens met een aantal parlementsleden uit uw meerderheid die zeggen dat de Vlaamse Regering zich niet langer mag verstoppen. De Vlaamse Regering kan inderdaad heel wat doen tegen dat moslimextremisme. Ze kan ervoor zorgen dat het radicalisme actief wordt bestreden op allerlei mogelijke terreinen. Ze kan ervoor zorgen dat moslimextremisten op droog zaad worden gezet en dat hun sociale voordelen worden geschrapt. Leg maar eens uit, minister-president, aan een Vlaming die al jarenlang op de wachtlijst voor een sociale woning staat, dat hij er geen krijgt, maar dat een jihadist die terugkeert uit Syrië er meteen één krijgt toegewezen. Geef jihadisten enkel nog wat hen toekomt, minister-president: een harde aanpak via een lik-op-stukbeleid. *(Applaus van het Vlaams Belang)*

De heer Ward Kennes (CD&V): Er is niet één oorzaak en er is niet één verklaring. Er zijn heel wat mensen in een achterstandpositie die helemaal niet radicaliseren. Er zijn heel veel moslims die afschuw tonen bij wat er gebeurt bij

Islamitische Staat. Er zijn zowel autochtonen als allochtonen die plots naar Syrië vertrekken. We moeten niet vervallen in simplistische verklaringen van 'het is alleen dit' of 'het is alleen dat'.

Het is wel zo dat er zaken gebeuren die we vroeger niet voor mogelijk achtten en dat er een aantal jonge mensen zijn die zich blijkbaar niet thuis voelen in onze samenleving en hun zingeving ergens anders gaan zoeken dan bij ons om hier de samenleving mee op te bouwen. In die zin is het absoluut een taak én voor het onderwijs, én voor welzijn, én voor verenigingen, én voor werk, én voor de ruime samenleving om dat aan te pakken. Op lokaal vlak zal daar heel veel aan kunnen gebeuren: mensen de weg wijzen naar hoe ze daarmee kunnen omgaan. Het is belangrijk voor scholen, voor buurten en voor gemeentebesturen.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mevrouw Meuleman, de insinuatie dat het opnieuw de schuld zou zijn van de samenleving en dat Vlaanderen nieuwkomers niet welkom genoeg zou heten, pik ik gewoon niet. (*Applaus van de N-VA*)

Wij hebben een maatschappij van rechten en plichten, van kansen geven maar ook van kansen grijpen. Nu plots gaan zeggen dat het weer het beleid is of de sociaal-economische achterstand, is niet juist. Er is ook een persoonlijke verantwoordelijkheid die meespeelt en die moet worden aangesproken.

Onze fractie heeft ook de suggestie om een politieke stuurgroep op te richten om na te gaan hoe we het best de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid maximaal op elkaar afstemmen en op initiatieven die bij de federale of de lokale overheden worden genomen. We moeten dat spoor zeker verder onderzoeken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Caroline Gennez tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de nood aan duidelijkheid betreffende de inschrijvingsgelden in het hoger onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Minister, u bent minister van de toekomst, de toekomst van onze regio. U draagt de verantwoordelijkheid over ons Vlaams talent, onze kinderen, onze jongeren en dus de toekomst van onze hele gemeenschap, van onze hele economie.

U draagt die verantwoordelijkheid en ik ben ook best bereid om u het vertrouwen te geven zoals uw regeerakkoord vraagt, het vertrouwen van 200.000 studenten in het hoger onderwijs, van vijf universiteiten, van achttien hogescholen, van duizenden ouders, van heel veel ondernemers die op de vorming van die talenten voor onze toekomst wachten.

Ik vind dan ook dat investeringen in talent de beste investeringen in Vlaanderen zijn. Onze verwondering is dan ook groot nu we overal lezen dat er net op onze enige grondstof, onze hersenen, handen en talenten, zwaar wordt bespaard.

De besparingen zijn zo zwaar dat de studenten het nodig vinden morgen massaal op straat te komen, zo zwaar dat de universiteiten en hogescholen, die binnenkort een begroting moeten indienen, met de handen in het haar zitten en verklaren dat ze voor het eerst sinds mensenheugenis deficitaire begrotingen dreigen in te dienen, en zo zwaar dat heel veel Vlaamse gezinnen momenteel in onrust leven.

Minister, ik weet dat dit uw bedoeling niet is. U gelooft, net als ik, in de toekomst van al die jongeren die hoger onderwijs aankunnen en die, na een goede oriëntering, een diploma van het hoger onderwijs willen halen.

Wilt u die inschrijvingsgelden echt verhogen? Wilt u die drempels opwerpen voor reguliere studenten, voor beursstudenten en voor bijna-beursstudenten? Ons lijkt dat geen goed idee. Samen met al die studenten, ouders en instellingen vragen wij u hierover klaarheid te scheppen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, de vraag is concreet wat in verband met de inschrijvingsgelden is beslist. Misschien moet ik eerst de basisonrust wegnemen. Studenten kunnen zich nog voor dit academiejaar inschrijven. Sommigen moeten overigens nog betalen. De inschrijvingsgelden blijven voor hen dezelfde. Het zijn dezelfde tarieven waarover is gecommuniceerd.

Wat volgend academiejaar betreft, is nog geen definitieve beslissing genomen. De reden is heel eenvoudig. De universiteiten, de hogescholen en de studenten hebben gevraagd hierover overleg te plegen. Morgen komen de studenten naar Brussel. Deze middag hebben ze overigens nog een afspraak op mijn kabinet. Vertegenwoordigers van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) hebben deze ochtend trouwens ook al mijn kabinet bezocht.

Mevrouw Gennez, het is de bedoeling die gesprekken in alle ernst te voeren. Ik begrijp dat begrotingen moeten worden ingediend, maar ik wil dat een zo gedragen mogelijke beslissing wordt genomen. U zult nog even geduld moeten hebben. Ik zal het gesprek met de studenten morgen voeren. Ik heb dat gisteren trouwens ook al gedaan.

Het is de wens van de Vlaamse Regering de toegang tot het hoger onderwijs zeer groot te houden. Die toegang draait overigens om veel meer dan enkel de centen. U hebt allicht ook gelezen dat de democratisering, ondanks de vele inspanningen in het verleden, nog niet echt is geslaagd. Door middel van een goede oriëntering, een goede begeleiding en de mogelijkheid een goede startkeuze te maken, moeten we ook andere drempels wegwerken.

De beslissing in verband met de inschrijvingsgelden zal zo spoedig mogelijk worden genomen. Het gaat dan om volgend academiejaar. Mevrouw Van den Bossche heeft vorige week al gevraagd of het ook de bedoeling is de tarieven voor de beursstudenten te laten stijgen. Het is absoluut niet de bedoeling hierop in te grijpen. De sociale correcties blijven uiteraard bestaan.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Minister, ik ben het ermee eens dat een goede oriëntering nodig is. Het gaat hier echter om het opwerpen van drempels, om bijkomende facturen en om bijkomende belastingen op het onderwijs. Over bijkomende belastingen op vermogen heb ik van deze meerderheid nog niet veel gehoord. Op het onderwijs zullen die echter wel worden geheven.

Ik vraag u in alle ernst waarom u tegen de Europese trend ingaat. In Duitsland heeft 'Mutti' Merkel beslist het inschrijvingsgeld te verlagen. Ik kan me voorstellen dat zij voor christendemocraten een inspirerende figuur is. In Schotland bedraagt het inschrijvingsgeld 0 pond. Ik kan me voorstellen dat dit voor Vlaams-nationalisten een inspirerende regio is.

Ik doe hier een warme oproep. Het zou er nog aan mankeren dat u de doelgroep van de beursstudenten nog zou verkleinen of de toelage nog zou verlagen. U zou de toelage moeten verhogen. Heel veel gezinnen moeten vandaag de tering al

naar de nering zetten. Net voor hen zou u die toelage moeten verhogen.
(Applaus bij sp.a)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, besparingen op het hoger onderwijs vormen absoluut geen goed idee. Het aantal studenten is met 25 percent gestegen. De werkingsmiddelen voor de omkadering zijn de afgelopen jaren echter niet geïndexeerd. Het onderwijzend personeel is slechts met 4 procent gestegen. De kwaliteit van het hoger onderwijs komt nu al in het gedrang.

Deze besparingen gaan verhalen op de gezinnen en de studenten zelf kan voor ons helemaal niet aan de orde zijn. Ik weet niet of u de FLEMOSI-studie (FLEmish MOdels of SIMulation) kent. In die studie staat dat de beurzen nu eigenlijk al te laag zijn en dat studenten daar niet mee rondkomen. De minimumgrens om een beurs te krijgen, ligt eigenlijk te laag, men moet al onder de armoedegrens zitten om een beurs te krijgen. Dus minister, er zijn meer investeringen en meer beurzen nodig en niet minder. U moet het systeem dus uitbreiden en er niet op beknibbelen. Wat u nu gaat doen, is absoluut geen goed plan en ik vraag u dan ook om dat te herbekijken.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik ben heel tevreden met uw antwoord om verder in dialoog te gaan met de betrokkenen. Ik deel een aantal zorgen zoals de toegang en de democratisering van het hoger onderwijs. Dat is allemaal belangrijk, maar finaal moet het plaatje ook betaald geraken. Wat niet wordt betaald door inschrijvingsgelden, wordt betaald door de algemene middelen. We moeten er ook rekening mee houden dat de 40 procent jongeren die geen hoger onderwijs volgen, daar ook mee aan betalen. We mogen ook niet vergeten dat opleidingen in het hoger onderwijs en aan de universiteit een investering zijn in zichzelf. In het verleden hebben wij duidelijk gezegd dat er wat ons betreft grenzen zijn aan de inschrijvingsgelden. We moeten echter tot een gedragen gemeenschappelijk standpunt komen in het belang van de studenten en van de instellingen om de kwaliteit op alle fronten te bewaren.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Minister, het is belangrijk dat u met alle betrokken partners overleg pleegt. Wij hebben de laatste jaren een enorme toename gekend van het aantal studenten dat hoger onderwijs volgt. Dat is heel positief. Wij vinden het belangrijk dat alle jongeren die interesse en talent hebben om hoger onderwijs te volgen, in de toekomst daartoe de kans blijven krijgen. Daarom is het van cruciaal belang dat sociale correcties via subsidietoelages ook in de toekomst toegepast blijven worden.

Het debat wordt vandaag heel sterk gestuurd in de richting van het bedrag van de studiegelden. Ik vind dat u als minister tijdens het overleg dat u hebt met vele partners, de kans moet grijpen om het debat open te trekken, ook naar de democratisering van het onderwijs. Ook vandaag zijn er nog heel wat jongeren die wel het talent en de interesse hebben om hoger onderwijs te volgen maar die de stap niet zetten. Ik vind het belangrijk om ook dat element in het overleg op te nemen zodat we die doelstelling in de toekomst kunnen bereiken.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Meuleman, ik zal beginnen met een feitelijke onjuistheid recht te zetten. U had het over de minimumgrenzen voor de studietoelagen die te laag zijn. U bedoelt waarschijnlijk de maximumgrenzen.

U zegt dat de beurzen moeten worden opgetrokken. Binnen de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) was er een voorstel om die studiegelden drastisch te verhogen. Zo zou men ervoor zorgen dat de sterkste schouders in de maatschappij de grootste bijdrage betalen. In return kan men de beurzen dan uitbreiden en de groep die recht heeft op een beurs vergroten. Wij maken die keuze niet. *(Opmerkingen van mevrouw Elisabeth Meuleman)*

Mevrouw Meuleman, ik ben aan het spreken. Dit is een actuele vraag.

Ik heb al meermaals gezegd dat ik niet wil dat het bedrag van de studiegelden te hoog komt te liggen. Wij willen een laag studiegeld blijven vragen, laag in vergelijking met de regio. Ik heb niet de intentie een wijziging aan te brengen aan het systeem van studiebeurzen.

Mevrouw Gennez, u verwijst naar andere landen en u zegt dat de tarieven zouden moeten dalen. Maar waarom hebt u het dan met de socialisten tijdens de voorbije jaren nooit gedaan? Het is nooit gebeurd en ook nooit aan de orde geweest. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ik probeer deze discussie eerlijk te voeren. Wij willen dat de studiegelden laag blijven en wij zullen ervoor zorgen dat de beursstudenten en de bijna-beursstudenten een verlaagd tarief blijven betalen. De kans is echter groot dat het gevraagde bedrag wat zal stijgen voor diegenen die geen beurs of bijna-beurs hebben. Tegelijk zijn we met de universiteiten en hogescholen aan het kijken hoe we de toegang tot het hoger onderwijs kunnen verbeteren en hoe we ervoor kunnen zorgen dat studenten sneller en beter de keuze maken om naar het hoger onderwijs te gaan.

We bekijken ook hoe we een deel van de planlast, die er vandaag is voor de hogescholen en de universiteiten, drastisch naar beneden kunnen halen, om ervoor te zorgen dat ze met de mindere middelen die ze hebben, nog evenveel kunnen doen. Dit dankzij onze inspanningen om de regeldruk naar beneden te halen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Minister, dank u voor uw antwoord. Helaas zaten wij de voorbije jaren niet alleen in de regering. Ook CD&V, de N-VA en Open Vld waren daarin vertegenwoordigd. Maar in Duitsland is 'Mutti' Merkel een christendemocraat, en is de omslag er gekomen dankzij de intrede van de sociaaldemocraten in de Duitse regering.

Wat het overleg betreft, is het een beetje alsof u aan uw zoontje of dochtertje zegt: "Je mag kiezen op welke wang je de klappen ontvangt." Dat is de keuze die in het overleg wordt geboden. U gaat besparen. U voert de discussie over het inschrijvingsgeld alleen maar vanuit een besparingslogica. Dat is een gemiste kans.

U zegt dat u een kleinere verhoging voorstaat. Ik heb begrepen dat het gaat om een verhoging van om en bij de 70 procent voor de reguliere studenten, van ongeveer 620 euro naar ongeveer 1000 euro of iets minder. Dat is een heel drastische verhoging. Daarnaast zegt de OESO dat u de inkomensgrenzen voor beurs- en bijna-beursstudenten best kunt verhogen en dat dit ook ten laste van de gemeenschap moet worden genomen, want de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen, mijnheer Van Dijck. Dat kan door de fameuze tax shift. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Koen Daniëls tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het voorstel om leerkrachten in het secundair onderwijs een uur extra te laten lesgeven voor hetzelfde loon

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het voorstel om leerkrachten in het secundair onderwijs een uur extra te laten lesgeven voor hetzelfde loon

ACTUELE VRAAG van de heer Jo De Ro tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mogelijke gevolgen van de besparingsmaatregelen in het secundair voor de instroom van jonge leerkrachten

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, wij hebben in de pers vernomen dat u al bezig bent om samen met het onderwijsveld - koepels en vakbonden - een aantal zaken af te toetsen. Dat is, in het licht van de besparingen, goed. U zegt dat te doen in overleg met het onderwijsveld. Deze regering wil dat zo doen.

Een van de maatregelen die blijkbaar op tafel ligt, is de leerkrachten van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs een uur langer te laten lesgeven. Dat kan in het onderwijs op zich een zinvolle discussie zijn, zeker in het licht van het lerarenloopbaandebat. Maar aan elke maatregel zijn natuurlijk een aantal gevaren en gevolgen verbonden. We kunnen het zelf niet volledig uitrekenen, maar één van de gevolgen zou zijn dat de besparing recurrent 60 tot 80 miljoen euro per jaar zou bedragen, afhankelijk van hoe je de berekening maakt, maar ook dat er tussen de 1000 en 1500 beginnende leerkrachten uit het onderwijs worden geduwd indien hun oudere collega's een uur meer zouden werken en het pakket uren hetzelfde blijft. Als u zou doorgaan met dit voorstel, hoe gaat u dan maximaal rekening houden met deze jonge leerkrachten in het licht van het voornemen om jongere leerkrachten meer werkzekerheid te bieden en van ons streven om de job aantrekkelijk te houden?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, gisteren konden wij in de krant enkele verhalen lezen.

Nele vertelde: "Ik had altijd grootste onderscheiding gehad. Ik was een uitstekend student, maar ik was gemotiveerd om in het onderwijs te gaan. Ik heb op een positieve manier voor het onderwijs gekozen. Mijn hart lag daar. Nu sta ik een aantal jaren in het onderwijs. In twee jaar heb ik elf interims moeten doen. Mijn motivatie begint langzaam te dalen. Ik voel de druk om als jonge leerkracht in het onderwijs te staan. De jobonzekerheid speelt mij parten. Ik begin te twijfelen aan mijn keuze."

Vincent vertelt hetzelfde verhaal. Ook hij heeft op een zeer positieve manier voor het onderwijs gekozen. Maar hij komt aan veel meer dan 22 uur per week. Hij werkt 's avonds en in het weekend omdat hij zoveel administratie moet invullen. Ook Vincent, die zo gemotiveerd was, begint te twijfelen aan zijn keuze. Hij vraagt zich af waar die aanvangsbegeleiding blijft die was beloofd, want al dat werken valt hem zwaar. Hij vraagt zich af waar die administratieve vereenvoudiging blijft.

Dus, minister, vorige legislatuur was er de consensus dat het lerarenloopbaandebat er moest komen omdat de beginnende leerkrachten het

moeilijk hebben: ze moeten te veel werken, worden te weinig begeleid en hun jobonzekerheid is te groot. Wat krijgen ze vandaag als antwoord? U zegt: doe er nog maar een uur bij, werk nog een extra uur voor hetzelfde loon. Daardoor zullen er ook nog eens 500 jobs verloren gaan en zal de jobonzekerheid nog verhogen, minister. Bent u echt ernstig over die piste? Overweegt u die echt? Hoe denkt u dat dat jonge leerkrachten zal motiveren om in het onderwijs te stappen en te blijven?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, collega's, ik zal niet herhalen wat de vorige collega's hebben gezegd. Het is vandaag nog niet het moment om alle beslissingen inzake de begroting te bespreken of keuzes voor de toekomst te maken. Maar wat ik wel positief vind in alle verhalen die in de pers hebben gestaan, is dat er nu wel een focus komt op iets dat de afgelopen legislatuur te weinig is gebeurd. Iedereen van ons vindt het heel belangrijk dat we goede, voldoende en gemotiveerde leerkrachten hebben. Dat vergt ook een constante instroom van goede mensen. De beste mensen moeten voor de klas staan. In alle verhalen van startende leerkrachten die zich nu focussen op de besparingen komt steeds hetzelfde terug: ze rekenen op een betere begeleiding, een betere opleiding en betere ondersteuning. Die ontbraken. Dat doet heel veel jonge leerkrachten in het secundair onderwijs afhaken. Een op vier stopt ermee binnen de eerste vijf jaar. Mocht dat in eender welke andere beroepsgroep waar we zoveel tijd en energie insteken, voorvallen, hadden we allang zelf betogingen georganiseerd.

Minister, u hebt nu eigenlijk de gelegenheid en het forum om heel snel binnen deze legislatuur aan jonge gemotiveerde mensen in het onderwijs, mensen die nog willen kiezen voor het onderwijs, duidelijk te maken dat u als minister deze legislatuur, gesteund door deze overweldigend grote meerderheid in het parlement, werk wilt maken van de lerarenloopbaan en er weer nieuw leven in te blazen. Minister, zult u die kans grijpen? Het momentum is daar. *(Applaus bij de Open Vld)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor deze vragen. Het biedt mij de kans om het geheel wat te duiden. Wat de heer De Ro zegt, is heel terecht.

Ik wil starten met de opmerking van mevrouw Meuleman en haar verwijzing naar Nele en Vincent uit de krant van gisteren. Als Nele na zo veel jaren ongelukkig is in het onderwijs, haalt zij daarvoor als reden de jobonzekerheid aan die zij vandaag heeft. De hele discussie rond die opdrachtnoemer waarnaar u verwijst, heeft met haar ongelukkig zijn niet zoveel te maken. Als Vincent zegt dat hij ongelukkig is door de vele paperassen, lijkt die reden mij ook zeer correct, maar heeft die eigenlijk niets te maken met die discussie rond die opdrachtnoemer.

Wat zien we vandaag? Dat de uitstroom, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs, relatief groot is. Veel leerkrachten starten, maar haken na enkele jaren af. Collega's, daarom waren we het in de voorbije legislatuur eens dat er een loopbaanpact moet komen, met de focus op de volledige loopbaan van de leraar en met een heel grote focus op hoe we de jonge mensen die talent binnenbrengen in het onderwijs, ook effectief in dat onderwijs kunnen houden. Daar wil ik absoluut werk van maken. Ik heb vandaag trouwens net een bevestiging gekregen van de vakbonden dat ze akkoord gaan om in gesprek te gaan rond het hele besparingsverhaal en ook rond het hele loopbaanluik. Ik vind dat bijzonder positief. Het zijn pijnpunten in ons onderwijs die vandaag absoluut moeten worden aangepakt.

In het kader van de besprekingen die er de voorbije jaren zijn geweest, is een van de koepels inderdaad bij mij geweest met de vraag de opdrachtneemer te bekijken. Mevrouw Meuleman, u somt op wat er allemaal moet gebeuren. Dat is waar, maar ik ben nog maar een paar weken minister van Onderwijs en ik bekijk nu zeer grondig op welke manier we de zaken moeten aanpakken. Ik heb die opdrachtneemer bekeken en inderdaad, ik weet niet of het hele parlement dat weet, maar praktijkleraren moeten 29 uren per week voor de klas staan, onderwijzers die lesgeven in de lagere school en kleuterleiders of kleuterleidsters moeten 24 uren voor de klas staan. Afhankelijk van de graad waarin je in het secundair onderwijs lesgeeft, moet je 22, 21 of 20 uren voor de klas staan. Er zitten nog een paar rare dingen tussen. Een master die in de derde graad 10 uren lesgeeft, moet zijn uren in de tweede graad maar aanvullen tot 20 uren. Geeft hij 9 uren les in de derde graad, moet hij aanvullen tot 21 uren.

Er zijn dus een aantal zaken waarvan ik het wel gerechtvaardigd vind dat we nagaan of die noemers vandaag wel logisch en te verantwoorden zijn. Wat mij betreft, moet die denkoefening zorgzaam gebeuren en passen in het hele loopbaandebat zoals we het nu moeten voeren, waarbij we ervoor moeten zorgen dat er voldoende instroom blijft. Er worden hier cijfers aangehaald over het aantal jonge leerkrachten die op die manier niet zouden kunnen starten. Ik beschik niet over die cijfers en heb daarover nog geen beslissingen genomen. Het is nog veel te vroeg om over zulke zaken beslissingen te nemen als je het gesprek erover nog moet starten.

Wat ook in rekening moet worden gebracht, is een publicatie van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over het aantal leraren dat tussen 2012 en 2020 nodig zal zijn. Het gaat om 60.000 mensen, wat een enorm aantal is, gezien de uitstroom en de demografische ontwikkelingen. Het verhaal moet dus in een brede context en erg genuanceerd worden geanalyseerd. Ik ben het bijgevolg met de drie vraagstellers eens. Het is helemaal niet mijn bedoeling om voor een 'one shot' te gaan en holderdebolder iets te beslissen. Wij hebben tijd om dat Loopbaanpact grondig te bekijken, maar moeten tegelijkertijd ook onderzoeken hoe wij in het secundair onderwijs kunnen rationaliseren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik ben blij dat u verwijst naar het Loopbaanpact en niet voor een 'one shot' kiest. Wij moeten een aantal zaken samen bekijken. Terecht hebt u het over de praktijkleerkrachten die vandaag 29 of 30 contacturen afwerken. Er zijn immers in het onderwijs ook nog zoiets als wat men 'plage-uren' noemt: uren die erbij komen, maar niet worden betaald. Er moet ook aandacht uitgaan naar de leerkrachten voor de praktijkvakken in het bso – toch een onderwijsvorm die wij absoluut willen opwaarderen. Ik ben blij dat u dat probleem wilt opnemen in een totaalaanpak.

Kloppen de cijfers die in de kranten worden vermeld? Men heeft het over 1000 tot 1500 beginnende leerkrachten. U moet daarover toch op termijn duidelijkheid kunnen verschaffen. Voorts is het zo dat het Loopbaanpact en wat u daarover zegt, in dezen cruciaal is.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Ik weet niet of ik u goed heb begrepen, minister. Wilt u het totale plaatje bekijken en het debat over de lerarenloopbaan en de lesopdrachten in zijn geheel aangaan, en ondertussen niet overgaan tot het nemen van gemakkelijke maatregelen zoals de invoering van dat één uur extra? Als dat zo is, dan ben ik opgelucht. Het zou wijs zijn om niet snel dergelijke maatregelen te nemen en dan de zaken maar op hun beloop te laten. Ik zeg niet dat u dat laatste wilt, maar ik ben er wel alert voor.

Ik herinner eraan dat men in het verleden heeft voorgesteld om de mentoruren af te schaffen, met de toevoeging dat er een ander, beter stelsel in de plaats zou komen. Maar dat betere stelsel is er nooit gekomen. Wij wachten nog steeds op de begeleiding voor beginnende leerkrachten. Ik hoop dus dat u de zaken in hun geheel bekijkt, en niet nu al maatregelen neemt die de opdrachten van de leerkrachten nog zullen verzwaren.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik wil u niets aanbevelen, maar ik heb wel een warme oproep voor u. U zult nog vele uren met allerlei gesprekspartners over dit probleem praten. U probeert te bewaken wat uw voorgangers ook al probeerden te bewaken, en toch ook veel op het terrein gaan. Zo hebt u van mij een uitnodiging vanuit onze stad gekregen.

Ik geef u nog één voorbeeldje. Wij hebben de vorige jaren geprobeerd om aan die werkzekerheid te werken. Als lokale inrichtende macht van stedelijk onderwijs, met tweeduizend leerlingen, garanderen wij elk jaar, nog voor het schooljaar begint, aan tien startende leerkrachten dat zij gedurende één jaar werkzekerheid krijgen. Voor hen is dat een opluchting. In het verleden was er de vervangingspool, die voor heel Vlaanderen gold. Maar dat was een te logge structuur. De Vlaamse Regering heeft die afgeschaft. Maar als een lokale inrichtende macht zoals het stedelijk onderwijs van Vilvoorde dat kan, dan hoop ik dat u naast aandacht voor de grote partners ook voldoende aandacht zult opbrengen voor de vele kleine voorbeelden van lokale inrichtende machten, want die werken ook. Met een beetje steun van u en van het departement kunnen wij die initiatieven nog versterken. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Minister en collega's, ik dank u voor de interessante vragen en het antwoord. Ik sluit mij aan bij de repliek van de heer De Ro. Het is inderdaad belangrijk dat wij jonge gemotiveerde mensen aan het onderwijs en de klassen binden. Daarom vreest men voor de gevolgen van de geplande besparingen op de werkingsmiddelen van het secundair onderwijs. Voorst is er de kwestie van de lestijden, dat als een zwaard van Damocles boven de hoofden van de mensen hangt.

Doe dat niet apart, die discussie. Voer de totaaldiscussie over de aantrekkelijkheid van het beroep van leraar, en probeer inderdaad heel concrete voorstellen uit te werken, met de partners, om jonge leerkrachten meteen aan ons onderwijs te binden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, geachte leden, het is evident dat beginnende jonge leerkrachten begeleiden, stimuleren en werkzekerheid bieden noodzakelijk is. Minister, essentiële maatregelen nemen doet u slechts na overleg. Dat weet u. Is het billijk om algemene, generieke maatregelen te nemen? Dat is soms eenvoudig, maar is soms minder billijk. Ik geef een paar suggesties. Als de Vlaamse Regering effectief wenst te besparen in het secundair onderwijs, dan moet ze van deze gelegenheid gebruik maken om een aantal anomalieën weg te werken. U hebt er zelf reeds op gewezen: waarom moet de ene leraar die in de tweede graad lesgeeft, louter en alleen vanwege zijn diploma een uur minder geven dan een andere leraar? Dat is een voorbeeld. Moeten we inderdaad 330 afstudeerrichtingen in stand houden? Is dit ten bate van de kwaliteit van ons onderwijs? Komt dit alle leerlingen ten goede?

Ten slotte heb ik een vraag die ik ook vele keren aan de vorige minister heb gesteld. Moeten we alle uitzonderlijk dunbevolkte studierichtingen, soms met enkele leerlingen, omdat ze passen in de minimumpakketten, in stand houden?

Het zijn een paar suggesties, maar ik ben begonnen met de begeleiding en versterking van jonge leerkrachten en met het overleg bij maatregelen.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, ik ben het eens met de aanvullende opmerkingen gemaakt door leden van meerderheid en oppositie. Wat de totaliteit van de dingen betreft: ik heb de inspanningen gezien die mijn voorganger zich ook heeft getroost om tot dat loopbaanpact te komen. Ik heb de teksten gezien. Ik heb met de vakbonden gesproken. Ik weet min of meer – al ben ik nog heel bescheiden in mijn uitspraken nu – waar de knelpunten zitten. Het is uiteraard mijn bedoeling om het geheel te bekijken, maar er moeten wel dringend een aantal ingrepen kunnen gebeuren. Ik heb dus ook geen zin om een jaar te verliezen en de kar almaar voller te laden, zodat ze misschien door haar wielen zal zakken. Mijnheer De Meyer, u haalt terecht een aantal mogelijkheden aan van rationalisaties, die ook beter zijn voor leerlingen. Ons masterplan op zich uitvoeren, is trouwens al een rationalisatie. Zeker wat dat loopbaandebat en die leraren zelf betreft, moeten we heel snel tot goede maatregelen kunnen komen. Ik sluit vandaag geen enkele maatregel uit, maar ik vind het overleg over al die zaken van cruciaal belang. Ik wil dit dus zeker in zijn totaliteit bekijken, maar wel op een sobere manier, om toch zeker tot goede beslissingen te kunnen komen. Nogmaals, ik ben zeer blij dat de vakbonden vandaag ook hebben gezegd dat ze het overleg willen voeren, zonder voorafnames te doen en zonder ook akkoord te gaan met om het even welke maatregel of besnoeiing.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, het lijkt me goed dat u dat debat zo snel mogelijk opstart en probeert het zo snel mogelijk af te ronden. Uw voorganger is ter zake inderdaad vrij lang blijven rondlopen, en is uiteindelijk vastgelopen in een aantal denksporen. Ik wil toch op twee zaken wijzen. Het is cruciaal dat er iets wordt gedaan aan de planlast voor leerkrachten. Ik denk dat er dan meerdere gesprekken nodig zijn, maar we moeten dat zeker mee in overweging nemen. Ik begrijp dat u in die gesprekken nog volop aan het aftoetsen bent waar er al dan niet kan worden bespaard. U moet er toch rekening mee blijven houden dat onderwijs op de eerste plaats in de klas en in de school gebeurt. Dat mogen we toch niet vergeten. Daarop moeten we blijven focussen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, u zegt dat het dringend is omdat u 200 miljoen euro moet besparen op het onderwijs. Daarom is het dringend. Nu, wij zijn het op zich al niet eens met die besparing. Mocht u dat niet hoeven te doen, mocht de Vlaamse Regering deze keuze niet hebben gemaakt, dan zou u nu niet dringend maatregelen moeten zoeken, die inderdaad de taak van de leerkracht zwaarder maken en die het onderwijs zelf, door de besparing op de werkingsmiddelen, ook bemoeilijken. Op zich ben ik het dus fundamenteel oneens met die keuze om ook in het onderwijs te besparen. Maar als u het doet, doe het dan alstublieft zeker niet ten koste van de leerkrachten, wier wagentje al overvol geladen is, en ook niet op het vlak van de werkingsmiddelen. Zoek het dan inderdaad bij zaken zoals de planlast, waar er misschien nog wel wat ruimte is. Probeer echter alstublieft de leerkrachten, de kinderen in de klas te ontzien.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik heb met veel plezier al verschillende uitspraken van u gehoord, onder andere naar aanleiding van de Septemberverklaring. U hebt met veel respect en op een zeer bescheiden manier uw nieuwe ambt opgenomen. Voor onderwijs is het cruciaal dat u uw oren gebruikt, en zowel met de koepels, de vakbonden, als de mensen op het terrein gaat spreken.

Aan de mensen van onze fractie in de commissie Onderwijs zult u zeer trouwe bondgenoten hebben om jonge mensen aan te trekken voor het lerarenberoep, hen te houden en hun opleiding en ondersteuning te verbeteren. Het is inderdaad vijf voor twaalf op dat terrein. *(Applaus)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de beslissing van E.ON om niet langer te investeren in de ombouw van de steenkoolcentrale van Langerlo/Genk tot biomassacentrale

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn actuele vraag gaat over de centrale in Langerlo omdat daar gisteren plots slecht nieuws over te horen viel. Al enkele jaren is E.ON, eigenaar van de centrale – op dit moment grotendeels een steenkoolcentrale –, bezig met een project om die om te bouwen tot een biomassacentrale.

De centrale in Langerlo heeft een vermogen van ongeveer 500 megawatt. Dat is een kleine kerncentrale. U weet allemaal dat de bevoorradingszekerheid van onze energie op dit moment allesbehalve vanzelfsprekend is en volop ter discussie staat. Zulk nieuws van E.ON is slecht nieuws voor onze bevoorrading, zeker als het over onze energie gaat, maar ook als het gaat over onze doelstellingen inzake groene stroom. We willen allemaal op een zo efficiënt mogelijke manier zoveel mogelijk groene stroom laten produceren in Vlaanderen, en dit project moest daartoe in grote mate bijdragen.

Het is ook vreemd nieuws omdat E.ON al vele jaren bezig is met het project, de nodige vergunningen heeft, en ook al steun kreeg toegezegd om de centrale te bouwen en uit te baten. Blijkbaar is er finaal toch iets fout gelopen op het moment dat de beslissing moest worden genomen om te investeren.

Minister, hoe kunnen we onze doelstellingen inzake groene stroom halen? Hoe kunnen we de bevoorrading verzekeren nu dit project er niet lijkt te komen? Wat kunt u doen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Er zijn twee discussies. Enerzijds is er de biomassacentrale E.ON in Langerlo die inderdaad te koop staat. Ik heb weet van verschillende kandidaten die geïnteresseerd zijn om de centrale over te nemen. We hebben op dit ogenblik nog geen enkele indicatie dat die biomassacentrale, die normaal gezien pas in 2017 operationeel zou zijn, moet worden geschrapt in onze doelstellingen.

Onze doelstellingen inzake hernieuwbare energie zijn voor mij van cruciaal belang. Dat is de reden waarom we zulke centrales jaarlijks monitoren, om na te gaan of we onze doelstellingen effectief halen. Stel dat we ze op een bepaalde capaciteit niet halen, dan moeten we verschuiven naar andere hernieuwbare energiebronnen. We willen onze doelstellingen voor hernieuwbare energie op geen enkele manier naar beneden halen, integendeel.

We hebben op dit ogenblik geen enkele indicatie dat het project van E.ON niet zou doorgaan. Het is wachten op de verschillende kandidaten. We monitoren elk jaar om ervoor te zorgen dat we onze doelstellingen voor 2020 zeker halen, maar we werken met tussentijdse indicatieve doelstellingen om, indien nodig, het beleid bij te sturen.

U vraagt naar de bevoorradingszekerheid. Wel, dit heeft op korte termijn geen enkele implicatie, omdat het een centrale is die sowieso maar was gepland voor 2017.

Bovendien is men vanuit E.ON nog altijd van plan om een definitieve aanvraag te doen voor de volledige capaciteit, voor de groenestroomcertificaten die door de vorige Vlaamse Regering al indicatief werden toegekend.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Het brengt enige nuance aan bij het nieuws dat gisteren verscheen. Het is belangrijk dat dit project zo veel mogelijk kansen krijgt. We hebben het nodig voor de bevoorradingszekerheid, maar zeker ook om onze doelstellingen voor hernieuwbare energie te halen. Ik hoor u graag zeggen dat we ze zeker niet loslaten, want dat is inderdaad heel belangrijk. Zomaar verschuiven naar een andere groene energiebron is niet zo evident, het gaat over 500 megawatt, een heel groot vermogen dat niet makkelijk te compenseren is met zonne- of windenergie. Bovendien is een biomassacentrale perfect compatibel met zon en wind. Die laatste zijn er niet altijd, biomassa is er wel en kan eventueel afgeschakeld worden als er te veel zonne- of windenergie is.

Het is belangrijk om met E.ON aan tafel te gaan zitten. U hebt gelijk, de omschakeling is pas gepland in 2017, maar dan moet de beslissing wel nu, dit jaar worden genomen. En wij moeten weten welk spel we spelen, E.ON moet daar duidelijkheid over verschaffen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Voorzitter, zoals iedereen ondertussen wel weet, wacht Limburg de komende jaren een bijzonder moeilijke tijd wegens de sluiting van Ford en de toeleveringsbedrijven. Daarnaast – dat heeft niets te maken met de bevoorrading van Ford – dreigt een probleem te ontstaan met de bevoorrading van Ford – dat net op dit moment E.ON zegt dat het twijfelt aan de investering, maakt mij bijzonder achterdochtig. Ik geloof niet echt in de goede bedoelingen van dat bedrijf. Zoals ik net al zei: het is wel een bijzonder goed gekozen moment.

Anderzijds kan dit ook als hoopgevend worden beschouwd. Als E.ON zich werkelijk wil terugtrekken, ondanks de gigantische toezegging van groenestroomcertificaten, zou ik aan de minister willen vragen of ze bereid is om de zogenaamde uitgespaarde groenestroomcertificaten te investeren in andere hernieuwbare energiebronnen, maar dan wel in de regio Limburg.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, ik zou deze discussie graag in een groter kader plaatsen. Er staat heel duidelijk in het regeerakkoord dat we op zoek gaan naar een energievisie voor de toekomst. Het is een beetje spijtig dat onze collega uit Limburg dit direct beperkt tot Limburg door de groenestroomcertificaten opnieuw te investeren in Limburg. Uiteindelijk zijn we één Vlaanderen.

Er zijn twee belangrijke parameters. Een, als een bedrijf investeert of niet, dat bepaalt het bedrijf zelf, rekening houdend met alle randfactoren. Twee, dit is inderdaad belangrijk. Het gaat over een tewerkstelling van 120 mensen. Die is belangrijk voor de regio, maar ook voor de rest van Vlaanderen. Ik denk vooral aan wat ook in het regeerakkoord staat. Ik stel dan ook de bijkomende vraag aan de minister om er rekening mee te houden dat als we iets doen inzake energieproductie, we dat doen op de meest kostenefficiënte manier, niet op een andere.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Voorzitter, minister, ik vond het ook vreemd nieuws dat ons de voorbije dagen heeft bereikt. Hebt u al contact gehad met de mensen van E.ON en hebt u inzage in de motieven van hun beslissing?

Minister Annemie Turtelboom: Ik ben het er helemaal mee eens dat investeringen in hernieuwbare energie op een zo kostenefficiënt mogelijke manier moeten gebeuren. We moeten over de provinciegrenzen durven te kijken om ervoor te zorgen dat we effectief meer hernieuwbare energie realiseren. We moeten ernaar streven om de doelstelling die we duidelijk hebben vastgelegd in Vlaanderen, bereiken, maar natuurlijk moeten we dat op een goede manier doen.

Vandaag heb ik geen enkele indicatie dat het project niet doorgaat. Het is een bedrijf dat een bepaalde strategie heeft, er zijn verschillende geïnteresseerde kopers om het bedrijf over te nemen of om een participatie te nemen. Tot nader order schrap ik dit niet en blijven onze doelstellingen voor hernieuwbare energie onverkort op hetzelfde niveau. Ik reken op de goede afloop in dit dossier.

Als een project niet doorgaat, dan zullen die groenestroomcertificaten niet in een bepaalde provincie blijven. We hebben maar één doelstelling: meer hernieuwbare, meer duurzame energie in Vlaanderen.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, nogmaals dank voor uw antwoord. Het is belangrijk om de vinger aan de pols te houden. Het is een belangrijk project, niet alleen voor de tewerkstelling in Limburg en de energiebevoorrading, maar ook voor ons groene-energiebeleid, waar we allemaal achter staan.

Ik heb vandaag nieuws gehoord van de Groenfractie: waar ze voorheen extreem kritisch stonden ten aanzien van alles wat biomassa betrof, zijn ze nu een groot pleitbezorger en hebben ze een provincialistische visie op het energiebeleid. We hebben nood aan een open en langetermijnkijk op ons energiebeleid en helemaal geen provincialisme. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gevaar voor versnippering bij de nakende regionalisering van de rijopleiding

ACTUELE VRAAG van de heer Paul Van Miert tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de organisatie van de rijopleiding na de overheveling naar de gewesten in het kader van de zesde staatshervorming

ACTUELE VRAAG van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de overdracht van de bevoegdheid inzake de rijopleiding naar de gewesten

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, toen we op het einde van de vorige legislatuur de debatten voerden over de bevoegdheden die naar Vlaanderen kwamen naar aanleiding van de zesde staatshervorming, werd ons telkens op het hart gedrukt dat alle protocollen werden afgesloten en afspraken werden gemaakt. Er zou geen enkel probleem zijn met de overdracht van bevoegdheden.

U hebt zelf aangehaald middels een persbericht dat er inzake de rijopleiding wel een probleem is. De rijopleiding waarvoor Vlaanderen bevoegd zal worden, zou niet gaan over de inhoud en ook niet over de nascholing. De federale ambtenaren zijn ervan overtuigd, met de wet in de hand, dat deze twee zaken federaal blijven. Ik citeer even uit de wet: "De overdacht van het federale niveau naar het gewest gebeurt met uitzondering van de federale bevoegdheid inzake het bepalen van de kennis en de vaardigheden die nodig zijn voor het besturen van voertuigen."

In uw persbericht stelt u dat dit knotsgek is. Ik ga daar volledig mee akkoord, maar enkel een persbericht en een oproep naar de andere gewesten zal de volledige bevoegdheid niet naar Vlaanderen brengen. Welke initiatieven zult u nemen om het homogene bevoegdheidspakket over te hevelen naar Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Voorzitter, dames en heren, minister, ook onze fractie heeft kennis genomen van de recente artikels in de pers, vooral bij monde van Jeroen Smeesters van Federdrive, waarin de twijfel wordt verkondigd. Het citaat uit de wetteksten van de zesde staatshervorming, dat de heer Sintobin daarnet aanhaalde, zorgt nogal voor verwarring over de volledige overdacht van de bevoegdheid. Onze fractie is daarover enigszins bezorgd omdat we vinden dat de overdacht volledig moet gebeuren.

De huidige rijopleiding is op een vrij traditionele leest geschoeid, en gaat vooral uit van kennis van de verkeersregels en vaardigheid van de stuurkunst. Naar onze mening zijn er nog meer factoren die moeten bijdragen tot meer verkeersveiligheid en minder verkeersdoden. Dat moet de uiteindelijke doelstelling zijn van een rijopleiding.

Minister, kunt u duidelijkheid verschaffen over de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot de rijopleiding? Hoe zult u daarmee omgaan in de nabije toekomst?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, maandag reageerde u op de ongerustheid van de rij scholen in Vlaanderen, die naar aanleiding van uitspraken van federale ambtenaren vrezen dat een bepaalde interpretatie zou kunnen leiden tot uitstel van de hervorming van de rijopleiding. Los van die interpretatie, of ze nu juist is of niet en of we het er nu mee eens zijn of niet, verwonderde het mij een beetje dat u er enkel voor pleitte om wat nog federaal gebleven is van de rijopleiding, namelijk wat je moet kennen en kunnen, volledig naar Vlaanderen over te hevelen.

Daar valt over te discussiëren, daar heb ik geen probleem mee, maar ik had eigenlijk verwacht dat u als nieuwbakken minister van de gelegenheid gebruik zou hebben gemaakt om een tipje van de sluier op te lichten van wat u nu eigenlijk wenst te doen met die vernieuwde rijopleiding. Er moeten immers heel wat zaken geregeld worden. Gaan we de opleiding langer maken? Gaan we ze professioneler maken? Hoe gaan we de betaalbaarheid blijven garanderen? Hoe gaan we zorgen dat er meer aandacht is voor attitudes in het verkeer, risicoperceptie en dat soort dingen meer? Daar had ik graag uw concrete voorstellen en uw eerste ideeën over gehoord.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, collega's, mijn eerste vragen in het parlement, mijn eerste ontboezeming, mijn eerste toegeving: ja, ongetwijfeld zijn er in dit

land grotere fans van de zesde staatshervorming dan ikzelf. Maar dat wil niet zeggen dat ik niet vind dat akkoorden die worden gesloten, correct en duidelijk moeten worden uitgevoerd. En daar bestaat vandaag inderdaad discussie over.

De leidend ambtenaar van de FOD Mobiliteit en Vervoer hanteerde de stelling dat we in Vlaanderen dan misschien wel bevoegd zijn voor de rijopleiding, maar niet voor de nascholing, wat een beetje knotsgek is. Wij hebben ons ter zake laten adviseren, ook juridisch, door een extern bureau, namelijk advocatenbureau Stibbe. Zij zijn daar eenduidig over. Aan Vlaamse kant is de visie dus betrekkelijk eenduidig en zeker.

We staan daarin ook niet alleen. Ook de collega's in het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest delen die mening. Wij zullen dus een gezamenlijk initiatief nemen. Wij hebben daartoe zelf het initiatief genomen. We zullen ons tot de federale overheid richten en duidelijk zeggen dat zowel rijopleiding als nascholing Vlaanderen toekomen als bevoegdheid. Pacta sunt servanda. Het tegendeel zou knotsgek zijn.

Wij zullen die bevoegdheid volgend jaar sowieso uitoefenen. Wij zullen nemen wat ons toekomt. (*Applaus bij de N-VA*)

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Straffe taal, zou ik zeggen, minister. Natuurlijk steunen wij uw visie wat dat betreft. Het zou maar al te gek zijn dat wij bevoegd zijn voor de organisatie van erkende opleidingscentra en rij scholen, en niet voor de inhoud en nascholing.

Wij reiken u de hand. Misschien kunnen wij u een beetje helpen om het proces wat te versnellen. Ik kan u nu al melden dat onze Kamerfractie een voorstel tot bijzondere wet heeft ingediend om die bevoegdheid zo snel mogelijk naar Vlaanderen te halen. Ik ga er dus van uit, na uw antwoord te hebben gehoord, dat ook uw fractie en de andere fracties het voorstel van onze Vlaams Belangleden in de Kamer zullen steunen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Paul Van Miert (N-VA): Ook onze fractie is natuurlijk opgetogen met het antwoord van de minister. Wij wensen hem dan ook veel succes om samen met de verantwoordelijken van het Waalse Gewest de collega's van het federale niveau te overtuigen om deze bevoegdheid volledig naar dit parlement over te dragen.

Het staat ook zo in ons partijprogramma. De verkeersveiligheid en het verminderen van het aantal verkeersdoden moeten hier centraal staan. Alle mogelijke sleutels die ertoe bijdragen om de rijopleiding bij te tunen, om in de vakterminologie te blijven, moeten hier aanwezig zijn om dat doel te bereiken. (*Applaus bij de N-VA*)

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, uw antwoord ontgoocht mij een klein beetje, omdat ik gehoopt had dat u een tipje van de sluier zou oplichten. U hebt dat niet gedaan.

De bijzondere wet is zeer duidelijk: vanaf 1 januari 2015 zijn wij in Vlaanderen bevoegd voor de scholing en de examens. Dat staat daar letterlijk in. Scholing is uiteraard ook nascholing. Dat heeft Stibbe u terecht geadviseerd.

Daarom wil ik u toch aanmoedigen om niet te wachten tot er een nieuwe federale minister komt, die deze interpretatie uiteraard zal ondersteunen, maar om werk te maken van die hervorming van de rijopleiding. Ik hoop dat we daar in de beleidsnota op zijn minst iets van kunnen lezen. U moet de bevoegdheden die u duidelijk hebt gekregen, maximaal uitoefenen. Dat is onze stelling. Begin eraan. Voilà!

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de bevoegdheidsoverdracht is inderdaad één zaak. Juristen zullen ons daar inderdaad bij kunnen helpen. Maar ik denk dat mevrouw Brouwers een punt heeft. Op dit moment hebben wij als Vlaams Parlement bevoegdheden, hefbomen om inderdaad de rijopleiding te hervormen en betaalbaar te maken, wat een zeer belangrijk thema is voor jonge mensen. Ik denk dat u daarmee aan de slag moet gaan. In die zin wil ik vragen aan de minister om toch een tipje van de sluier op te lichten over welke concrete plannen er zijn. U hebt hefbomen, u kunt aan de slag gaan en ik denk dat de Vlaming daar gebaat bij is.

Minister Ben Weyts: Uiteindelijk zullen we samen over dat beleid beslissen. We zullen de beleidsnota bespreken. Zoals dat ook geldt voor al mijn collega's, zullen we dat ook bij mijn beleid doen. Ik nodig u heel graag uit bij de collega's om daaraan te participeren. Ter zake verschaft het regeerakkoord toch al enige duidelijkheid, bijvoorbeeld als het gaat over een integratie in een levenslang traject. Daarnaast zijn er ook de conclusies van bijvoorbeeld de conferentie inzake staatshervorming en verkeersveiligheid. Dat zijn nuttige suggesties. Daarmee gaan we aan de slag. Ik blijf heel duidelijk herhalen dat wij die bevoegdheid tot ons zullen nemen. Ik ben er al mee bezig. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik stel vast dat een aantal leden uit de meerderheid een oppositierol aannemen ten opzichte van de minister. Ook wij zijn natuurlijk vragende partij. Ik ben ervan overtuigd dat we dat bij de bespreking van de beleidsbrief ongetwijfeld verder zullen kunnen bespreken. Er rest alleen nog het feit van de homogene bevoegdheidspakketten. Een aantal specialisten beweren dat homogene bevoegdheidspakketten niet kunnen bestaan in een federale staat omdat de bevoegdheden verdeeld worden en er altijd wel iets overblijft van die bevoegdheden. Ik denk dat homogene bevoegdheidspakketten alleen kunnen bestaan in een onafhankelijke staat, in een onafhankelijk Vlaanderen. Maar als het van de N-VA afhangt, dan zijn we daar nog heel ver van weg.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Ik wil er niet veel meer aan toevoegen en ook niet reageren op de laatste opmerking van mijn voorganger. Dat is een nodeloze discussie. Ik wil ook niets meer aanvullen voor ik de minister volledig rode wangen laat krijgen.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): We zullen uiteraard met veel interesse de beleidsnota lezen. Ik hoop echt dat er maximaal gebruik wordt gemaakt van de nieuwe bevoegdheden die Vlaanderen ter zake krijgt en dat we binnenkort meer duidelijkheid zullen krijgen. Laat u dus niet lamleggen, minister, door een aantal juridische interpretaties die aan de overkant worden gemaakt.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het behalen van de milieudoelstellingen versus de besparingen bij het openbaar vervoer, in het licht van de toegenomen ecologische voetafdruk van de Belgen

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, vorige week maandag heeft de minister-president de ambitie uitgesproken om een topregio te zijn. Dat zijn we blijkbaar ook, alleen in het verkeerde lijstje helaas, namelijk in het lijstje van het Wereld Natuur Fonds met de landen met de

hoogste ecologische voetafdruk ter wereld. Daarop is België gestegen naar de vijfde plaats. Ik neem aan dat het niet uw ambitie is om een podiumplaats te bestijgen in de toekomst.

Waaraan ligt dat? Dat heeft in grote mate te maken met ons energieverbruik dat enorm hoog ligt, en meer bepaald ons gebruik van fossiele brandstoffen, om onze woningen te verwarmen maar vooral ook om ons te verplaatsen. Onze mobiliteit is absoluut niet duurzaam. Wij gebruiken veel te vaak de wagen. Als we hem gebruiken, zitten we er vaak alleen in. Dat is ook bijzonder inefficiënt. Dat heeft te maken met de dichtheid van ons wegnnet maar ook met het fiscaal gunstregime voor bedrijfswagens natuurlijk.

Ik was dan ook heel blij dat in de Septemberverklaring werd gezegd dat er prioritair aandacht zou worden geschonken aan het openbaar vervoer als alternatief voor de wagen. Ik vraag me alleen af hoe u die ambitie gaat waarmaken, als ik die afzet tegen de geruchten – die intussen ook bevestigd zijn – dat u gaat besparen bij De Lijn. U gaat besparen op het openbaar vervoer, besparingen die dermate zwaar zullen wegen dat de tarieven zullen stijgen en het aanbod zal worden afgebouwd. Het staat ook met zo veel woorden in het regeerakkoord. De basismobiliteit zal wellicht worden afgeschaft. Er zullen dus minder bussen rijden, maar ze zullen wel duurder zijn.

Hoe gaat u ervoor zorgen, minister, dat meer mensen de wagen zullen laten staan en inruilen voor het openbaar vervoer?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Vandenbroucke, inderdaad, iedereen moet besparen, dat is duidelijk. Wat De Lijn betreft, is dat een besparing van om en bij 3,3 procent. Het is daartoe beperkt gebleven. Waarom zeg ik dat? Omdat heel wat andere entiteiten en departementen veel zwaarder getroffen zijn.

Toch heb ik de ambitie om te vergroenen en te verleiden. Dan heb ik het onder meer over het wagenpark van De Lijn, waarbij we gaan naar – omdat ik geen papiertje mag gebruiken, zeg ik het uit het hoofd – 105 nieuwe bussen van de nieuwe generatie, die nog energiezuiniger zijn dan de normen die ons worden opgelegd. We gaan naar om en bij 43 hybride bussen en enkele elektrische bussen. We gaan naar 48 trams, en u weet dat die volledig worden aangedreven met groene stroom en dus geen uitstoot hebben. Dat is het luik van de vergroening.

Wat bedoel ik met verleiding? We moeten inderdaad trachten mensen ertoe te verleiden die wagen meer links te laten liggen, ten voordele van andere vervoersmodi als het openbaar vervoer, de fiets en te voet.

Als je moet besparen, moet je keuzes maken. Ik wil kiezen voor een focus op het woon-werkverkeer en het woon-schoolverkeer, want een school is voor kinderen ook een beetje hun werk. Men heeft het vaak over de basisbereikbaarheid. Ik vind dat we vooral moeten focussen op job- en schoolbereikbaarheid. We moeten ons ervan bewust zijn dat we niet de ambitie moeten hebben om volledig prioritair en eenzijdig de mensen ervan te trachten te overtuigen om het volledige traject bijvoorbeeld met het openbaar vervoer te doen, maar ze keuzes laten maken, om minstens voor een deel van het traject de wagen te vervangen door het openbaar vervoer, de fiets of te voet. Dat zijn duidelijke keuzes die we moeten maken.

We gaan daarnaast ook meer vraaggestuurd werken. Dat wil inderdaad zeggen dat we afstappen van die basismobiliteit. Misschien dat er hier en daar een bus

zal verdwijnen, maar niets is zo slecht voor het milieu als een lege bus die rondrijdt. (*Applaus bij de N-VA*)

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, u relativeert de besparingsdoelstelling bij De Lijn. Ik wil er toch op wijzen dat er de afgelopen legislatuur al ruim 100 miljoen euro is bespaard bij De Lijn en dat het geen toeval is dat, na meer dan tien jaar stijgende reizigersaantallen, het aantal reizigers sinds 2011 weer aan het dalen is. Besparingen kunnen er zeker toe leiden dat minder mensen het openbaar vervoer nemen, ook in de stedelijke Vlaamse ruit.

U zegt dat u de focus gaat verleggen naar de Vlaamse ruit en naar woon-jobverkeer. Ik leid daaruit af dat u dat gaat doen ten koste van de meer landelijke gebieden, waar u gaat knippen in het aanbod. Natuurlijk, de belangrijkste voorwaarde om mensen de overstap te laten maken, is dat er een aanbod is. Zo komen we tot een openbaar vervoer, waaraan alle Vlamingen moeten bijdragen, maar dat er niet meer zal zijn voor alle Vlamingen. Ik vind dat een verlies. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Mijnheer Vandenbroucke, ik wil u toch even in herinnering brengen dat we de afgelopen vijftien jaar een verdrievoudiging hebben gekend van de middelen voor De Lijn, en desondanks is het aandeel van het openbaar vervoer in het woon-werkverkeer van de Vlaming stabiel gebleven rond de 10 procent. Dat is niet verhoogd.

Wat wij willen doen, is besparen omdat we een meer rationeel en efficiënt openbaar vervoer willen, meer verknoping en betere aansluitingen. Dat is niet om mensen te pesten, niet om minder mensen het openbaar vervoer te laten nemen zodat er een grote uitstoot is, maar wel om de modal split te realiseren, om mensen te charmeren met het openbaar vervoer en hen ertoe te brengen het openbaar vervoer meer te gebruiken. Dat is met het beleid uit het verleden niet gebeurd en we hopen dat het met het beleid van deze Vlaamse Regering wel zal lukken.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, het motto van uw regering is 'eerst besparen, dan investeren'. Wij denken dat het voor het bereiken van de milieudoelstellingen net omgekeerd is: 'eerst investeren en dan volgt de besparing vanzelf'. Waar we weinig over lezen, is over de kost van het huidige milieu- en mobiliteitsbeleid. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) spreekt over 2 procent van het bruto binnenlands product (bbp), dat betekent 8 miljard euro voor ons land. De verkeersongevallen kosten ons land per jaar 12 miljard euro. Als u een fractie van wat wij daar jaarlijks voor betalen, investeert in het openbaar vervoer, dan wint u op alle vlakken: verkeersveiligheid, milieu, gezondheid. Dan bent u bezig met een besparing op dat enorme bedrag dat wij daar per jaar aan besteden.

Minister Ben Weyts: Ik wil waarschuwen voor het apocalyptisch beeld dat hier wordt geschetst: openbaar vervoer zal volledig teloorgaan want we gaan 3,3 procent besparen op het budget en zodoende gaat het openbaar vervoer voor iedereen – als ik de sprekers goed heb gehoord – verdwijnen. Niets is minder waar. Wij gaan investeren voor de toekomst. Wij gaan investeren in de jobbereikbaarheid. Wij maken duidelijke keuzes. Wij maken keuzes voor de toekomst en zorgen dat we een hefboom kunnen creëren voor mensen en economie.

De heer Joris Vandenbroucke (sp-a): Ik heb het woord 'investeren' horen vallen en ik hoor dat zeer graag, zeker als het over het openbaar vervoer gaat. Ik ben dan ook zeer benieuwd naar de begroting die u zult indienen en naar het investeringsbudget dat u aan De Lijn zult geven.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Lorin Parys tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de ondersteuning van slachtoffers van gedwongen adopties tijdens de jaren 1970

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, mijn vraag gaat over de schande van de gedwongen adopties die tot in de jaren 80 bij ons hebben plaatsgevonden. Het gaat niet alleen over wat in de pers is verschenen over Tamar in Lommel, maar ook in Kasterlee en in Klemskerke zijn gelijkaardige gevallen bekend.

Gisteren is er een overleg geweest tussen de vzw die de moeders die hun kinderen gedwongen moesten afstaan en die kinderen probeert te verenigen. Er waren ook vertegenwoordigers van de bisschoppenconferentie en ex-directieleden van een aantal betrokken instellingen. Er is gevraagd dat Kind en Gezin een rol zou spelen in het mediëren tussen de moeders die hun kinderen moesten afstaan en die kinderen. Als ze met elkaar in contact kunnen worden gebracht, moet dat begeleid gebeuren en professioneel ondersteund. Minister, wat gaat de Vlaamse overheid doen? Zal Kind en Gezin die rol effectief opnemen? Zal er een onderzoek komen zoals gisteren gevraagd op de vergadering tussen de vzw en de bisschoppenconferentie, omdat de kerk zelf dat onderzoek niet wilt doen omdat ze betrokken partij is.

Ik herinner ook even aan de resolutie die dit parlement in april van dit jaar heeft goedgekeurd, naar aanleiding van de excuses die zijn aangeboden voor het historisch geweld en het misbruik in de jeugdinstellingen in Vlaanderen. Er wordt onder meer verwezen naar de oprichting van een onafhankelijke slachtofferraad. Hoe staat het met de uitvoering van die resolutie? Kan ze eventueel een rol spelen in deze problematiek?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Gisteren heeft dat contact inderdaad plaatsgevonden. De verhalen die we horen en die stammen uit de jaren 60, 70 en 80 en die te maken hebben met tienermoeders die gedwongen werden om hun pasgeborene af te staan voor adoptie – soms tegen betaling –, kunnen we vandaag, met de kennis en de overtuiging die we nu hebben, nauwelijks geloven en begrijpen.

In die zin is het duidelijk. Dat de kerk, de overheid en de samenleving er niet in geslaagd zijn om dat te zien en erop te reageren, is onaanvaardbaar. Er gebeurt nu weer onderzoek, dat is een goede zaak.

Zoals u zegt, het doet ons terugdenken aan de manier waarop het historisch misbruik hier in het parlement behandeld werd. Ik moet de voorzitter en de leden die toen de resolutie hebben ingediend – de verklaring hangt hier in de inkomhal – dankbaar zijn voor de inzet van het parlement. Het parlement heeft zich toen ingeschreven in de maatschappelijke verantwoordelijkheid om die slachtoffers te erkennen en respecteren in hun slachtofferschap. We hebben toen onze verantwoordelijkheid collectief opgenomen.

In dit geval hebben de bisschoppen hun medewerking inderdaad beloofd. Ze zouden hun diensten verzoeken om de nodige documenten over te maken. Kind en Gezin is inderdaad bereid om daar een rol te spelen. Wat is die rol? In eerste instantie het bewaren van de informatie, het faciliteren van de zoektocht van die moeders en kinderen, de ene zoekt haar kindje terug, de andere zijn ouder(s). Ze kunnen daar een rol spelen, informatie helpen verzamelen, zorgen dat die informatie toegankelijk is, met respect voor de privacy en voor de belangen van de partijen.

De vraag naar een commissie is van een andere orde. Aan de ene kant hebben we de vraag van de moeders: wat is er gebeurd met mijn kind? Aan de andere kant hebben we de vraag van de geadopteerde kinderen om de waarheid te kunnen achterhalen en het contact te kunnen herstellen. Wat is de bedoeling en de ambitie van zo'n commissie? Wat kan die nog meer doen? We moeten daarvoor ook kijken naar de verwachtingen van de slachtoffers en hun vertegenwoordigers. We moeten bekijken hoe de bisschoppen daar willen mee omgaan. Wordt dat een parlementaire commissie? Een onderzoekscommissie? Daar moet het parlement in alle wijsheid over beschikken en beslissen.

Ik heb vastgesteld, naar aanleiding van het vorige debat over het historisch misbruik en over geweld en misbruik in onze jeugdinstituten, dat we het best een zekere reflectie krijgen van experts omtrent de geëigende methode om hierop te reageren. Het gaat natuurlijk in eerste instantie om de erkenning van het slachtofferschap, de publieke erkenning ervan, het publiek aanbieden en uitspreken van excuses. We moeten erkennen dat we zulke zaken niet kunnen accepteren. Aan de andere kant moeten we begeleiden en ondersteunen om het contact te herstellen, maar ook om eventueel om te gaan met de vraag naar hulp.

Ik vraag aan Kind en Gezin wat de verwachting is van die commissie. Toen hebben onze experts gezegd dat we misschien niet zozeer naar een parlementaire onderzoekscommissie moesten gaan, maar dat we dat op een andere manier moesten aanpakken. Dat heeft geresulteerd in de verklaring die hier is afgelegd en in initiatieven en acties rond de erkenning van het slachtofferschap, rond respect, rond heling en herstel. We willen daaraan bijdragen binnen onze mogelijkheden en los van alle juridische en strafrechtelijke aspecten van de zaak. Dat moet eerst worden uitgekristalliseerd.

Men stelt voor om aan de experts de verhalen voor te leggen die door Kind en Gezin zullen worden gefaciliteerd en weer samengesteld. De experts moeten daarnaar kijken, met respect voor de ouders en kinderen. Dat is één formule. Ik ben daartoe bereid, ik wil aan de experts vragen om die enorme bijdrage opnieuw te leveren. Dat moeten de partijen ook samen uitmaken.

We hebben toen een actieplan afgesproken. In november gaat de tentoonstelling over het historisch misbruik inderdaad open. Morgen, en dat is toeval, wordt de erkennings- en bemiddelingscommissie die we toen hebben afgesproken, geïnstalleerd. Zij zal ook slachtoffers horen en hun verhaal laten doen, ze zal kijken hoe die mensen eventueel ondersteund kunnen worden en eventueel de stap naar hulpverlening kunnen zetten.

We zullen tevens in alle provincies lotgenotenvergaderingen organiseren. De mensen zullen de kans krijgen hun verhaal te doen. De acties die in het plan staan beschreven, zullen worden uitgevoerd.

De Vlaamse regelgeving voor binnenlandse adoptie dateert van 1989. Sindsdien kunnen we al wat meer traceren. We vermoeden echter dat er nog heel wat informatie moet worden gezocht die heel verspreid is. We organiseren de

kwaliteitscontrole met betrekking tot adopties in Vlaanderen immers nog niet lang op deze wijze.

De heer Lorin Parys (N-VA): Eerst en vooral ben ik blij te horen dat Kind en Gezin een rol zal spelen in dit heel precare proces tussen afstandsmoeders en hun kinderen. Dat is een goede evolutie. Daarnaast moeten we samen nagaan wat we kunnen doen om de vraag naar onderzoek te beantwoorden. We moeten allemaal samen eens reflecteren over de vraag wie dat onderzoek dan wel moet voeren. Eerst moeten we echter naar de mensen luisteren en hun echte vraag kristalliseren. Tot slot ben ik heel blij dat de in de resolutie van april gevraagde nationale slachtofferraad morgen zal worden opgericht. Dat lijkt me een goede evolutie.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans (CD&V): Voorzitter, ik ben blij dat deze actuele vraag is gesteld en dat de vraagsteller heel duidelijk naar onze resolutie heeft verwezen. De minister heeft verwezen naar onze werkwijze met betrekking tot de resolutie over het historisch misbruik. Het Vlaams Parlement heeft toen in alle rust en kalmte aangetoond dit op de parlementaire juiste wijze te hebben aangepakt. Dat was een zeer precair dossier en ook dit dossier is niet eenvoudig.

Ik wil er even op wijzen dat we er toen op advies voor hebben geopteerd niet te werken met een aparte parlementaire commissie, maar met een expertenpanel. We mogen daar tevreden over zijn. Ik ben, net als de heer Parys, blij dat Kind en Gezin een duidelijke rol zal spelen. Ik hoop dat de werkwijze en de procedures in de resolutie over historisch misbruik als inspiratie kan dienen om dit dossier de verdiende aandacht te schenken.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, ik ben, net als allicht velen hier, enorm gechoqueerd door de feiten die naar boven zijn gekomen. Daarnaast ben ik ook zeer verbaasd te horen dat er blijkbaar nog dossiers in handen van derden zijn. De Vlaamse regelgeving, waar daarnet al naar is verwezen, legt nochtans op dat de dossiers van opgeheven diensten voor adoptie aan de centrale autoriteit moeten worden overgemaakt. Wat interlandelijke adoptie betreft, is het zelfs strafbaar dit niet te doen.

Minister, ik heb het volste respect voor uw mening. We moeten eerst aftoetsen wat de slachtoffers nodig hebben. Daar moeten we respect voor tonen. Het lijkt me echter een goede zaak eens een debat in de commissie te voeren over de vraag hoe we dit moeten aanpakken. Kind en Gezin moet de inzage organiseren en is daarvoor ook perfect geplaatst. Het Vlaams Parlement moet eens nagaan hoe we de regelgeving inzake oude adoptiedossiers kunnen aanscherpen. Ik heb in het verslag van de Vlaamse Centrale Autoriteit Adoptie gelezen dat er veel vragen over oude adoptiedossiers worden gesteld. Het Vlaams Parlement heeft op dit vlak ook een taak.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp.a): Voorzitter, het is een zeer goede zaak dat Kind en Gezin moeders en kinderen zal begeleiden tijdens hun zoektocht naar toenadering met hun biologische ouders of kinderen. Volgens mij is er nog meer nodig.

Gevraagd om excuses, heeft de woordvoerder van de bisschoppen verklaard dat er in dit stadium geen sprake van excuses kan zijn. Uit de vele getuigenissen van slachtoffers blijkt overigens dat het niet enkel om medewerkers van de kerk gaat.

Ook medewerkers van ziekenhuizen en van OCMW's hebben een rol gespeeld in het verplicht en gedwongen afstaan van kinderen. Indien we die mensen echt erkenning willen geven, herstel willen gunnen en closure willen bieden, is het belangrijk dat enig onderzoek naar eenieders rol wordt gevoerd. Hieruit kan dan eenvoudigweg worden geconcludeerd dat excuses op hun plaats zijn.

Minister, indien dit in dit stadium nog niet kan, wil ik u uitnodigen een stadium verder te gaan. U kunt die rol op u nemen om dit onderzoek te verrichten. Op die manier zou een duidelijke erkenning tot stand kunnen komen.

Minister Jo Vandeurzen: Het is uiteraard perfect mogelijk na te gaan of er op regelgevend vlak iets moet gebeuren om ervoor te zorgen dat documenten die al redelijk oud zijn, op een bepaalde plaats worden bewaard of gestockeerd. Onze adoptiewetgeving dateert van 1989 en is dus op regelgevend vlak de referentie. Ons Vlaams centrum heeft inderdaad een aantal documenten en beschikt ook over de methodes om een aantal zaken op te sporen.

Mevrouw Van den Bossche, uw vraag is heel pertinent. Dat was ze ook al op het moment dat we over dat historisch misbruik hebben nagedacht, namelijk de vraag hoe het mogelijk is vanuit onze huidige inzichten in het recht op respect, privacy, zelfbeschikking en transparantie, dat er een tijdsgeest en omstandigheid is geweest waarbij een heleboel actoren zaken hebben gedaan zonder dat er maatschappelijke reflex bestond of ontstond om te oordelen dat dat niet oorbaar was. Dat is eigenlijk heel fascinerend. Er zijn zoveel dingen gebeurd door mensen die niet per se slechte intenties hadden. Hoe kan het dat dit een soort dode hoek in onze perceptie is geweest?

In eerste instantie moet er respect zijn voor de betrokken moeders en kinderen. Dit kan ook een element zijn om te leren hoe een organisatie, een ziekenhuis, een instelling van de bijzondere jeugdzorg zich vandaag moet organiseren om daar alert voor te zijn. Dat zijn elementen waarmee we rekening moeten houden wanneer we bijvoorbeeld aan deskundigen vragen hoe we daarmee moeten omgaan. Als we de verslagen zouden lezen van de expertencommissie die toen twee rapporten heeft afgeleverd aan de hand van de cases die ze toen hebben gekregen – dat waren mutatis mutandis verhalen zoals we ze hier verzameld zien –, dan zouden we zien dat die experts heel duidelijke aanbevelingen hebben gedaan over de wijze waarmee men daarmee moet omgaan om dit soort collectieve verdwazing te vermijden. Dat betekent dat we het gesprek met de betrokkenen moeten voeren en nagaan of we daarmee naar het expertenpanel kunnen gaan dat we destijds hebben geïnstalleerd. We zullen natuurlijk aan die mensen moeten vragen of zij die samenwerking nog willen verlenen.

Daarnaast verwijs ik naar Kind en Gezin om te assisteren bij de verzameling van en inzage in de documenten. Zij moet ook personen begeleiden die op zoek gaan naar informatie of naar contacten.

De heer Lorin Parys (N-VA): Ik neem graag samen met de rest van het parlement de handschoen op om te sleutelen aan de adoptiewetgeving die uit 1989 stamt en waaraan zeker een aantal belangrijke verbeteringen kunnen worden aangebracht. We gaan ook graag het gesprek aan om te kijken welke rol wij of anderen kunnen spelen bij het voeren van dat onderzoek.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Rik Daems tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de week van de bedrijfsoverdracht

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, minister, de week van de bedrijfsoverdracht is georganiseerd door het Agentschap Ondernemen en vindt over 2 weken plaats. Het lijkt iets alledaags, onbelangrijk op het eerste gezicht. Vorig jaar waren er ongeveer 1800 deelnemers.

Wanneer we dat even in een juist perspectief plaatsen, dan gaat het toch maar over 85.000 bedrijven die op korte termijn in een situatie komen om het leiderschap en het eigendom over te dragen. Ruw geschat gaat het over meer dan 300.000 jobs, over enkele tientallen miljarden euro toegevoegde waarde binnen het bruto Vlaams product, zoals ik het nu moet noemen. Het gaat over diensten en goederen die worden geleverd op onze interne markt, maar die ook worden geëxporteerd.

Als men dat binnen het juiste perspectief bekijkt en men weet dat er een problematiek van bedrijfsoverdracht bestaat, en dat slechts 1800 van de 85.000 bedrijven geïnteresseerd zijn om zich binnen het kader van deze week goed te laten informeren, dan kan men op zijn zachtst zeggen dat daar een risico zit voor onze economie en voor onze economische groei. Het is ook voor een deel een debat over verankering. Mijn aanvoelen is dat de vorige Vlaamse Regering en de Federale Regering een aantal maatregelen hebben genomen die wel degelijk een kader scheppen dat daar gunstig voor is. Op het vlak van financiering van die overdracht is er echter nog altijd een probleem.

Ik verklaar mij nader. Een bedrijfsleider kan meerdere kinderen hebben. En hoewel de schenkingsrechten op nul zijn gebracht, moeten de kinderen onder elkaar uitmaken wie dan wel het bedrijf heeft en hoe dat wordt gefinancierd. We weten dat banken vandaag op de laatste rij staan om eens een inspanning te doen – en dat is dan heel zacht uitgedrukt.

Ik weet uit ervaring dat de iets grotere bedrijven, de familiale bedrijven, 'targets' zijn, doelen van buitenlandse investeerders, die met oceanen van middelen zoeken naar bedrijven. Zij komen dan terecht in een multinationaal kader, en je weet maar nooit welke bedrijven dan stoppen.

Minister, in welke elementen kunt u op korte termijn voorzien in het kader van de financiering van de bedrijfsoverdracht?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Daems, bedankt om op deze manier de week van de bedrijfsoverdracht, die elk jaar de week voor de herfstvakantie plaatsgrijpt, onder de aandacht te brengen. U hebt het belang geschetst, en ik kan dat compleet volgen. Het is inderdaad moeilijk om die mensen te bereiken omdat het vaak om de privésfeer gaat. Men gaat ervan uit dat het iets van zichzelf is en dat men er niet mee te koop gaat lopen. Vandaar die week en alle acties die we ondernemen in verband met de bedrijfsoverdracht. Wij doen dat met acht verschillende partners. Voka en UNIZO zijn erbij, maar ook een heleboel andere. Het Agentschap Ondernemen doet al heel wat. Er zijn zeer heldere en goed opgemaakte informatiebrochures. Maar er zijn ook opleidingssessies.

Daar kom ik op het antwoord op uw vraag over privéfinanciering. Er is opleiding over familiale bedrijven die overgaan naar andere familiale bedrijven. Er zijn er ook die overgaan naar derden. Er is een specifieke opleiding voor starters die een familiaal bedrijf zouden overnemen, maar ook voor groeiers die met het overnemen van een familiaal bedrijf een stap verder zetten. Daarnaast is er binnen de kmo-portefeuille de mogelijkheid om een financiering te krijgen om zich goed te laten adviseren. Dat is een goede zaak. Er zijn ook peterschappen, waarbij bedrijfsleiders bij elkaar worden gebracht om daarover van gedachten te

wisselen. Door de schenkingsrechten op nul te zetten, heb ik familiale bedrijven er tijdens de vorige regeringsperiode toe gebracht om na te denken.

Met betrekking tot de financiën bij de overdracht zie ik twee elementen. De bestaande maatregelen zijn niet altijd goed bekend. Wij moeten ze beter bekend maken. Mocht blijken dat de marktwerking daar zou falen, laat ons dan bekijken op welke manier we daarop kunnen ingaan. Een mogelijkheid is – en zo staat het ook in het regeerakkoord – dat we de Winwinlening nog kunnen uitbreiden. Misschien is dat een kapstok voor de toekomst. Ik ben bereid om dat in de commissie verder te bekijken.

De heer Rik Daems (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. We kunnen in de commissie over de partijgrenzen heen perfect samenwerken om een financieringskader te vinden waarbij de bedrijfsoverdracht niet in gevaar komt. Ik heb de omvang geschetst. De Winwinlening is misschien een kader. Maar waar het mij vooral om te doen is, is dat ik op het terrein zie dat de banken verdraaid deze financiering niet doen omdat er onvoldoende waarborgen zijn. Het resultaat is dat bedrijven stoppen en overgaan in andere, internationale bedrijven. Het resultaat daarvan is: minder economie hier en minder jobs. We kunnen perfect samenwerken om dat financieringsluik, binnen de marktwerking uiteraard maar met ondersteuning – waarom niet? – van publieke gelden, juist te kaderen zodat we dit soort activiteiten op een oordeelkundige manier beschermen. Ik zeg het nogmaals: 85.000 bedrijven, 300.000 jobs, tientallen miljarden euro toegevoegde waarde in het bruto Vlaams product. U weet dat een klant houden nog altijd goedkoper is dan er een klant bij krijgen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Mijnheer Daems, dit is een terechte vraag over de problematiek van de vergrijzing en de opvolging van familiebedrijven. Ik was vooral benieuwd naar het punt dat u wou maken in verband met de week van de bedrijfsoverdracht. U maakte vooral een punt over de financiering. Minister, u weet dat wij nog niet zo lang geleden, in de vorige legislatuur, een bankenplan hebben goedgekeurd omdat wij hebben vastgesteld dat er wel degelijk sprake was van een 'credit crunch', waarbij de financiering en het verlenen van kredieten aan de kmo's, vooral aan de kleinere ondernemingen, niet zo goed verliep. Los van het antwoord dat u hebt gegeven, ben ik vooral benieuwd naar de huidige stand van zaken van het bankenplan, dat moest zorgen voor een betere financiering en kredietverlening voor starters en bedrijven. U zei daarnaast dat er veel maatregelen zijn, maar dat ze niet voldoende bekend zijn bij de mensen voor wie ze dienen. Ik ben u daar heel dankbaar voor want de transparantie en de duidelijkheid in verband met veel maatregelen die we nemen voor de achterban lopen niet altijd zo vlot. Dat is inderdaad een werkpunt waaraan ik heel graag met u wil samenwerken de komende periode. Ik ben heel benieuwd naar uw reactie over het bankenplan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Beste collega's, minister, de overdracht van bedrijven lijkt mij inderdaad een zeer goed thema. Maar we moeten dit ook even in een bredere context plaatsen. Er is overdracht van bedrijven, er zijn starters en groeiers. Het is heel tof om daarover discussie te voeren, onder andere over het bankenplan en wat er op financieel vlak allemaal is. Er is al heel veel gebeurd. Er moet echter vooral ook een goed ondernemersklimaat zijn. Een goed ondernemersklimaat koop je niet, maar dat probeer je te verkopen. Dat zal zeker niet altijd goed lukken. Zo zal de heer Crombez zich wellicht nog zeer goed herinneren hoe hij in de federale overheid moest vechten tegen de perceptie van

ondernemers die hem niet positief gezind waren. Dat is het eerste dat hij moet doen. Je moet inderdaad eerst zorgen voor een positief ondernemersklimaat en dan komen de andere middelen die niet versnipperd mogen zijn, maar zo veel mogelijk moeten worden gebundeld tot één geheel.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier (CD&V): Voorzitter, het is duidelijk een heel belangrijke problematiek. Tijdens de laatste tien jaren is het aantal zelfstandigen dat 60 jaar is of ouder, met bijna 50 procent gestegen. Dat toont aan dat het een heel belangrijke problematiek is. Ik ben dan ook blij dat het wordt vermeld in het regeerakkoord en dat er de nodige initiatieven voor zullen worden genomen.

In de vorige legislatuur heb ik er ook enkele vragen over gesteld, onder andere over het masterplan voor opvolging en overname. Die waren niet aan u gericht, maar aan voormalig minister-president Kris Peeters. Er zal een evaluatie komen rond juni 2015. Ik wil dan ook vragen dat er in de commissie de nodige aandacht aan wordt besteed, niet alleen aan het financiële aspect, maar aan de totaliteit.

Ik heb ten slotte nog een specifieke vraag, namelijk over de coachingtrajecten in het kader van overname, die voor 50 procent kunnen worden gefinancierd met de kmo-portefeuille. Ik heb die vraag gesteld op 17 januari 2014. Jammer genoeg bleek toen dat er nog geen enkele steunaanvraag was om specifiek die coachingtrajecten te volgen. Minister, u kunt er misschien niet op antwoorden, maar weet u of er intussen wel aanvragen zijn om dergelijke trajecten te volgen? Of stel ik die vraag beter schriftelijk?

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Fournier, u zegt het zelf: indien ik de vraag op voorhand zou hebben gekregen, had ik het zeker opgezocht. Indien u mij de vraag schriftelijk bezorgt, geef ik u zeker een antwoord.

Het lijkt mij vanzelfsprekend dat we een evaluatie zullen uitvoeren. Het masterplan is opgesteld in samenwerking met acht organisaties: UNIZO, Voka, maar evengoed een management school die daarbij betrokken is. We moeten dat blijven doen. Ik zal het met veel plezier doen, samen met de commissie. We moeten nagaan wat het tekort is.

Wat mij betreft, is het bankenplan uiteraard een van de elementen. Mevrouw Turan, ik weet ook dat u niet had verwacht dat ik de evaluatie snel uit mijn mouw zou schudden en u zou zeggen hoe het ervoor staat. Dat is geen onderwerp voor een actuele vraag. We zullen het zeker meenemen. Het bankenplan was noodzakelijk. Er zijn goede gesprekken gevoerd. In de korte tijdspanne die ik heb gehad als minister van Economie heb ik nog niet opnieuw met de banken gesproken, maar ik zal het zeker verder opnemen en behartigen. Ik ben er, net zoals de heer Daems, van overtuigd dat het nodig is dat we oplettend blijven en dat we, daar waar er marktfalen is, eerst proberen de markt haar werk te laten doen. Als de markt dan op een normale manier werkt en er toch nog een tekort is, moeten we met overheidsoptreden de nodige maatregelen nemen.

Ik ben het ook helemaal eens met de heer Gryffroy. Uiteraard is het essentiële van het geheel het creëren van een ondernemersklimaat. Ik denk dat de meerderheidspartijen met het regeerakkoord hebben getoond dat we de wil hebben om een sterk ondernemersklimaat te scheppen en ervoor te zorgen dat we die mensen met respect en vertrouwen benaderen. Vertrouwen moet natuurlijk groeien. Mijnheer Daems, we zijn samen bereid om daarvoor alles uit de kast te halen.

De evaluatie van het masterplan zal plaatsvinden in 2015. Ik volg het bankenplan verder op. Voordien al zullen we nagaan of er een tekort is op de markt rond die overdracht. We moeten niet de zoveelste maatregel creëren. Iemand zei dat de transparantie zo belangrijk was. Er moeten weinig, maar transparante maatregelen zijn, zodat iedereen meteen weet waar of hoe.

De heer Rik Daems (Open Vld): Ik dank u voor uw tweede antwoord, minister, alsook de collega's die aan het debat hebben deelgenomen. Het bankenplan is één zaak. Wie mij kent, weet dat die niet direct mijn grootste vrienden zijn. Ik wil in dat verband toch één denkspoor meegeven: we zouden misschien eens creatief kunnen nadenken hoe we die 250 miljard euro aan spaarcenten die vandaag niks opbrengen zouden kunnen aanwenden voor de financiering van Vlaamse bedrijven, zodat wij toegevoegde waarde en jobs hier kunnen verankeren. Wij hebben u het algemeen vertrouwen gegeven, minister. Wij zullen dat ook doen voor de uitwerking van dit soort van maatregelen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het opstarten van de procedure bij de arbitragecommissie door de VRT tegen de geplande besparingen bij de openbare omroep

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, naar aanleiding van de besparingen bij de openbare omroep vraagt de raad van bestuur van de VRT om een arbitragecommissie op te richten. De beheersovereenkomst staat dat toe. Zo'n commissie zou bestaan uit uzelf, een ander lid van de Vlaamse Regering, de afgevaardigd beheerder van de VRT en de voorzitter van de raad van bestuur van de VRT. Het Vlaams Parlement moet dan nog de voorzitter van die commissie aanduiden.

Wij vonden het vreemd dat de raad van bestuur van de VRT een beroep zou willen doen op zo'n arbitragecommissie, met die verwijzing naar artikel 19, paragraaf 2. Volgens ons biedt paragraaf 1 van datzelfde artikel de logische, bijna vanzelfsprekende volgende stap, namelijk de heronderhandeling van de beheersovereenkomst of een deel ervan. Paragraaf 1 stelt immers dat als er belangrijke evoluties zijn – bijvoorbeeld wat de financiering van de openbare omroep betreft –, dat dan die beheersovereenkomst herbekeken kan worden. Zo is de gewijzigde financiering maar bijvoorbeeld ook de schrapping van OP12 op zich al voldoende reden om te heronderhandelen.

Minister, deelt u mijn analyse? Hoe gaat u om met de vraag van de raad van bestuur?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, mijnheer Vandaele, ik deel uw analyse. Ik paraphraseer de beheersovereenkomst. In artikel 19, paragraaf 1, heeft men het over een ingrijpende wijziging – in dit geval van financiële aard – op basis waarvan een van de ondertekenende partijen de heronderhandeling kan vragen. U zei terecht dat artikel 19, paragraaf 2, over de volgende fase gaat: wanneer de heronderhandeling geen vergelijk oplevert, kan een arbitragecommissie worden ingesteld.

Wat zijn de feiten? Met de Septemberverklaring hebben wij duidelijk gemaakt dat ook de VRT ingrijpende besparingen te wachten staat. De VRT heeft na de

bijeenkomst van de raad van bestuur gereageerd met een mededeling waarin staat dat de gedelegeerd bestuurder wordt gevraagd om de arbitragecommissie op te richten. Ik denk inderdaad dat men zo een fase overslaat. Niemand in dit parlement zal betwisten dat wegens de besparingen er een ingrijpende wijziging op til is. Ik kan u wel mededelen dat zoals ook voor de bekendmaking van de Septemberverklaring het geval was, mijn kabinet geregelde contacten onderhoudt met de gedelegeerd bestuurder en de voorzitter van de raad van bestuur. Wij zijn dus permanent in gesprek.

De heronderhandeling is dus eigenlijk bezig, al is de formele vraag tot heronderhandelen nog niet gesteld. Ik vind het volledig legitiem als die vraag er komt, want de facto bekijken we al samen hoe we stappen vooruit kunnen zetten. Uw vraag is dus terecht. Of wij de beheersovereenkomst zullen vervolledigen met een addendum, zoals in het verleden al is gebeurd, of een andere techniek zullen gebruiken, laat ik nog even in het midden. Wij zullen de gedelegeerd bestuurder laten weten dat een arbitragecommissie op dit ogenblik nog niet aan de orde lijkt omdat ik er vooralsnog van uitga dat de heronderhandelingen zullen uitlopen op een vergelijk.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik vind minister Gatz tot nu toe een goed minister, want hij deelt mijn analyse. Niet alle ministers doen dat of hebben dat in het verleden gedaan. *(Gelach. Opmerkingen van mevrouw Ingrid Lieten)*

Ik mag niet klagen, mevrouw Lieten. Ik moet eerlijk zijn.

Minister, wat dat betreft, kan het dus niet stuk. Voorlopig niet. We zijn en blijven – u hebt dat zelf ook al verklaard – natuurlijk voorstanders van een sterke openbare omroep, zelfs in deze woelige tijden, ook omdat die voor ons nog altijd een bindmiddel is in onze samenleving. We vinden wel dat de VRT open kaart moet spelen, ook in deze woelige tijden.

Ik heb nog een bijvraagje voor u. Al een tijdje doet het gerucht de ronde dat er een interne studie zou zijn van de VRT die aangeeft dat producties goedkoper zijn als ze extern worden gemaakt, door productiehuisen, dan als de VRT die zelf maakt. Hebt u weet van dat rapport?

Minister Sven Gatz: Voorzitter, beste collega, met alle respect, maar dat is natuurlijk een totaal andere vraag. Het is een bijkomende vraag. Zonder formeel te antwoorden op uw vraag of dat rapport al dan niet bestaat, kan ik u zeggen dat een van de gesprekken – maar we moeten er vele voeren met de VRT – natuurlijk het bieden van een zo groot mogelijke transparantie betreft over de problematiek van de kostprijs van interne of externe productie.

Ik ga dus niet in op de vraag op zich, omdat ik meen dat dit ook een debat op zich waard is, maar ik heb er bij de VRT op aangedrongen dat wij dat debat transparant zouden kunnen voeren, omdat dat op termijn ook in hun belang is. Dat klonk nu dreigender dan ik wou, maar op termijn is die transparantie ook echt in hun belang. Er zullen immers natuurlijk een aantal zaken zijn die ze intern zullen moeten blijven doen, en dat zal best een hele hoop zijn.

Over de grijze zone waarvan nu sprake is, willen we echter duidelijkheid van hen, en ze hebben ook al toegezegd die te zullen bieden. Laat mij daar echter in alle rust met hen als minister over praten, en wij komen daar in het parlement op het gepaste moment op terug.

De voorzitter: Minister, door de schuld van de heer Vandaele hebt u voor uw beurt gesproken. De straf die we de heer Vandaele opleggen, is dat hij de drie eerstkomende vergaderingen geen actuele vraag mag stellen. *(Gelach)*

Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Voorzitter, de heer Vandaele – en er was grote eensgezindheid met minister Gatz – gaf eigenlijk al aan wat wellicht de uitkomst zal zijn van de arbitrage. De beheersovereenkomst zal sterk worden teruggeschroefd. Ik meen dat de VRT wél het juiste signaal geeft door naar die arbitragecommissie te stappen, want de VRT heeft de afgelopen jaren al veel meer dan elke andere dienst in Vlaanderen moeten inleveren. De vraag is hoeveel de VRT nog kan inleveren opdat ze haar centrale rol in onze samenleving nog kan vervullen.

Minister, het benieuwt me zeer waarop u dan zult afdingen in de beheersovereenkomst. Zal dat op onderzoek en innovatie zijn? Zal dat op de culturele opdracht zijn? Ik denk dat dit net twee speerpunten zijn van deze Vlaamse Regering. Hoe dan ook, iedereen zal die besparing voelen, de sector, de VRT zelf en wij als kijkers, en dat voor een regering die de Vlaamse culturele identiteit zo genegen is.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, ik vind uw straf voor de heer Vandaele eerlijk gezegd overdreven. Een waarschuwing, zelfs vóór een gele kaart, had gekund, maar meteen drie wedstrijden schorsen vind ik toch wat overdreven. Ik zal zijn spitse taalgebruik missen de drie volgende vergaderingen.

Zijn analysevermogen vind ik daarentegen minder. Er werd hier het woord 'analyse' gebruikt voor een uitspraak van achttien seconden. Maar goed, ik weet dat het leven soms ook eenvoudig is.

Minister, om ter zake te komen, mijn bijkomende vraag is de volgende. Ik mag de wens uitspreken dat bij het addendum, of in welke vorm ook die aanvulling of aanpassing gebeurt, de adviesorganen van de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld de Vlaamse Mediaraad, een rol kunnen spelen. Ik hoop dat er op zijn minst een advies aan wordt gevraagd. Ik hoop ook dat de commissie Media van het Vlaams Parlement bij dat proces wordt betrokken, op het juiste moment.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, maandag kreeg u een primeur op uw bord. Voor het eerst vroeg de VRT om een arbitragecommissie in te richten, waarin is voorzien in de beheersovereenkomst. Met uw antwoord vrees ik dat we in een juridisch vacuüm terechtkomen omdat volgens paragraaf 1 een heronderhandeling of een aanpassing pas kan na een officiële vraag van een van de partijen. Is die er geweest of niet? Dat zou toch in orde moeten zijn. Of het nu via paragraaf 1 of 2 gaat, dat maakt niet zoveel uit. We stevenen wel af op een heronderhandeling, en terecht. Als de VRT zoveel moet besparen, zal ze sommige zaken niet meer kunnen doen.

Minister, moet die vraag nog formeel worden gesteld door u of door hen? Dat was me niet volledig duidelijk uit uw antwoord.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein (Open Vld): Minister, wij steunen u voor 100 procent als u zegt dat de VRT een sterke en kwaliteitsvolle openbare omroep moet blijven. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Daarmee verras ik sommige collega's, maar ik heb nooit iets anders gezegd. Belangrijk is wel dat de besparingen bij de openbare omroep in de totale context

worden geplaatst. De zaken moeten niet op een andere manier worden aangepakt.

Het management van de VRT heeft de vraag gekregen om dit voor te bereiden. Als dit wordt voorbereid, dan zijn de gesprekspartners duidelijk: de minister, de raad van bestuur en de vakbonden. Ook met de bijkomende vraag van de heer Vandaele, zijn er bepaalde studies waarvan we zouden willen weten dat ze bestaan. Het is mij ook bevestigd dat die bestaan. Er moet open kaart worden gespeeld en als er dergelijke studies bestaan, moeten ze op tafel liggen bij de gesprekken. We hebben er het volste vertrouwen in, dat als dat gesprek met de minister wordt gevoerd, dit tot goede resultaten zal leiden in het belang van de openbare omroep.

Minister Sven Gatz: Dank u voor de open kaart, mijnheer Tommelein, die ik ook wil delen met de andere vraagstellers. Mevrouw Brouwers, u hebt gelijk, het is een opeenvolging van fasen, zoals ik al zei in mijn eerste antwoord aan de heer Vandaele.

We zijn permanent on speaking terms, en dat is ook goed. Er is een constructieve houding aan beide kanten, waardoor we uit een moeilijke oefening zullen geraken. Of de een of de ander formeel de heronderhandeling op tafel zal leggen die mogelijk niet tot een goed einde zou worden gebracht, waardoor de arbitragecommissie alsnog het leven zou moeten zien, zullen we nog wel zien. In elk geval zullen we de nodige stappen zetten die u aanhaalt om tot een vergelijk te komen.

We zullen dat doen, mijnheer Caron, met de procedurele gewoonten en de decretale toelichtingen.

Mevrouw Segers, in de eerste plaats nodigen wij de VRT uit om ons een voorstel van wijziging of addendum te bezorgen. Het is niet zo dat ik op mijn kabinet een map met oekazes heb liggen die ik aan de VRT overhandig. We doen dat in dialoog en we zullen er samen uit geraken.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, mijn excuses dat ik daarnet voor mijn beurt sprak. Het was al zo lang geleden dat ik een actuele vraag stelde.

We zijn het erover eens dat, als alle overheidsdiensten moeten besparen, ook de openbare omroep dat moet doen. Maar laat ons dat doen via een heronderhandeling, in alle sereniteit, en niet via zoiets als een arbitragecommissie, waarvan ik denk dat het kan leiden tot politieke spelletjes, die we kunnen missen in een dossier als dit. (*Applaus*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

OPROEP TOT KANDIDAATSTELLING voor de Vlaamse Toezichtcommissie voor het Elektronische Bestuurlijke Gegevensverkeer

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de oproep tot kandidaatstelling voor de Vlaamse Toezichtcommissie voor het Elektronische Bestuurlijke Gegevensverkeer.

De bespreking is geopend.

U hebt op uw banken een oproep tot kandidaatstelling gevonden voor het lidmaatschap van de Vlaamse Toezichtcommissie voor het Elektronische Bestuurlijke Gegevensverkeer. De oproep betreft in dit geval drie leden, namelijk

een jurist, een informaticus en een persoon die beroepservaring kan voorleggen in het beheer van personeengegevens.

Vraagt iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de oproep tot kandidaatstelling voor de Vlaamse Toezichtcommissie voor het Elektronische Bestuurlijke Gegevensverkeer eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

MOTIE van de dames Elisabeth Meuleman en Elke Van den Brandt tot onderzoek door het Rekenhof naar de financiering van het hoger onderwijs
– 107 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Rzoska bij motie van orde een voorstel gedaan tot aanvulling van de agenda met de motie van de dames Elisabeth Meuleman en Elke Van den Brandt tot onderzoek door het Rekenhof naar de financiering van het hoger onderwijs.

Even voor de duidelijkheid: het gaat niet over een spoedbehandeling, maar over een toevoeging aan de agenda. Het parlement is meester van zijn agenda en de Groenfractie vraagt of dit punt eraan kan worden toegevoegd.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, collega's, de motie vraagt aan het Rekenhof om een doorlichting te doen van de financieringsstromen van het hoger onderwijs. Er is een denkspoor waardoor 80 miljoen euro moet worden bespaard in het hoger onderwijs, bovenop eerdere niet-indexeringen van werkingsmiddelen en een kostelijke inkantelingsoperatie in de vorige legislatuur. Wij vrezen dat er sprake kan zijn van een onderfinanciering van het hoger onderwijs die de kwaliteit van ons onderwijs in het gedrang kan brengen.

We merken dat er over die besparingen allerlei voorstellen de ronde doen. Zo wordt gedacht aan de verhoging van de inschrijvingsgelden. Sommige rectoren stellen dat ze meer kunnen besparen door het invoeren van een toelatingsproef of door het afschaffen van de visitaties, de externe kwaliteitscontroles. Er zijn dus heel wat denksporen, elk ongetwijfeld met een financieel plaatje.

Wij zouden het debat willen objectiveren. Als het Rekenhof de financieringsstromen, de besteding van de middelen, de inkomsten en de uitgaven van de universiteiten eens zou kunnen doorlichten, dan zou de minister in het licht van haar begroting een veel meer objectieve en gefundeerde keuze kunnen maken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld ook over de concurrentie tussen de instellingen, over de doorgedreven flexibilisering. Dat lijken ons pistes die de moeite van het onderzoeken waard zijn.

We willen de minister hiermee een stukje ten dienste zijn. Ze zegt zelf dat ze gefundeerde beslissingen wil nemen, maar dat ze dit vrij snel moet doen. Ze wil haar beleidsnota opstellen en haar begroting op orde krijgen. Ze wil dus snel beslissingen nemen, maar hoe meer geobjectiveerde informatie ze heeft, hoe beter de beslissingen zullen zijn.

Vandaar onze vraag om in te stemmen met een doorlichting door het Rekenhof. De motie licht nog meer toe wat ik nu heb gezegd, wat de pijnpunten zijn op het vlak van de financiering van het hoger onderwijs, en stelt een aantal onderzoeksvragen voor. Ik stel voor om dit punt toe te voegen aan de agenda en te bespreken zodat een dergelijke doorlichting eventueel kan plaatsvinden. Wij menen dat die nuttig kan zijn.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, een vraag vanuit het parlement aan het Rekenhof kan inderdaad een interessant controlemiddel zijn, maar we moeten ons altijd afvragen of het een meerwaarde biedt. Ik meen dat in deze kwestie de meerwaarde ver te zoeken is. Er gebeurt immers al een evaluatie van de financiering van het hoger onderwijs door de administratie. Het Rekenhof heeft al een studie gemaakt na de inkanteling van de hogeschool bij de universiteit, het bestudeerde de effecten van die integratie op het financieringsmodel van het hoger onderwijs.

Ik zou dan ook willen voorstellen om nog even geduld te hebben: binnenkort is de algemene evaluatie door de administratie van de financiering van het hoger onderwijs klaar. In dit geval moeten we geen dubbel werk doen en dus moeten we geen tweede vraag stellen aan het Rekenhof. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord?

Mevrouw Meuleman, volgens het reglement kan dit niet. Het is goed omdat u het bent.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): En misschien ook omdat u me daarnet de mond hebt gesnoerd, voorzitter? *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Mijnheer Van den Heuvel, ik denk bijvoorbeeld dat er geen onderzoek loopt naar de kosten van de flexibilisering van het onderwijs, we hebben er geen cijfers over. Ook naar de kosten van de concurrentie tussen instellingen en over de vragen of er al dan niet een verdere rationalisatie mogelijk is en of er niet te veel richtingen zijn die op eenzelfde manier worden ingericht, loopt geen onderzoek.

Ik vind het eigenaardig dat u dit niet nuttig vindt en dat u niet van mening bent dat deze onderzoeken uw minister zouden kunnen helpen om betere alternatieven te vinden dan de verhoging van het inschrijvingsgeld, dat trouwens maar 3 procent van de totale inkomsten van de universiteiten en hogescholen bedraagt.

Het verbaast me dat u dat niet nuttig vindt. De financiële transparantie zou ons veel verder helpen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot aanvulling van de agenda.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot aanvulling van de agenda is niet aangenomen.

Het incident is gesloten.

MEDEDELINGEN VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, alvorens we afsluiten, wil ik de heren Vanbesien, Daniëls, Van Miert, Parys, mevrouw Kherbache, de heer Gryffroy, mevrouw Pira en de ministers Weyts en Turtelboom feliciteren met hun optreden vandaag. Het was de eerste keer dat ze in hun parlementair mandaat hier op het spreekgestoelte hebben gestaan. Het geeft hoop voor de toekomst. *(Applaus)*

Op 41-jarige leeftijd vader worden is niet iedereen gegeven. De heer Van Malderen is zondag op 41-jarige leeftijd – ik was toen bijna grootvader – vader geworden van een zoon met de mooie naam Jef. Proficiat! *(Applaus)*

De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ook de heer van Rompuy is vader geworden. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Voorzitter, vanuit het parlement willen we ook onze deelneming betuigen met het verlies van uw moeder.

De voorzitter: Dank u wel.

Mijnheer Van Rompuy, ik was het helemaal vergeten. Ik zal zorgen dat u een gepast cadeau krijgt voor uw dochter Ariane. Ook proficiat, en ik zou zeggen: doe zo verder. *(Applaus)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 8 oktober 2014 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.36 uur.*